

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı

**MAURİCE VİEUX "VİNGT ETUDES POUR ALTO" ETÜT KİTABININ MÜZİKAL
VE TEKNİK AÇIDAN İNCELENMESİ**

İlay Ecem KÜÇÜKÇİFÇİ

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

ANKARA, 2022

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı

MAURİCE VİEUX "VİNGT ETUDES POUR ALTO" ETÜT KİTABININ MÜZİKAL VE
TEKNİK AÇIDAN İNCELENMESİ

İlay Ecem KÜÇÜKÇİFÇİ

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

ANKARA, 2022

MAURICE VIEUX "VINGT ETUDES POUR ALTO" ETÜT KİTABININ MÜZİKAL VE TEKNİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Danışman: Prof. Dr. Evren BİLGENOĞLU

Yazar: İlay Ecem KÜÇÜKÇİFÇİ

ÖZ

20. yüzyıl viyola solisti, bestecisi ve pedagog olan Maurice Edgard Vieux Fransız Devrimi'nden sonra Fransa'da müzik alanındaki yenileşme ve gelişmeler ile kurulan Paris Konservatuarı'nda bu kurumun ilk viyola eğitmeni olan Théophile Laforge'dan viyola eğitimini almış, yine burada eğitim vermiş, birçok orkestrada aktif olarak çalışmış ve solistlik yapmıştır. 1930 yılında onur lejyonu almış, 1931 yılında Belçika Kralı tarafından Leopold düzeninin şövalyesi olarak adlandırılmıştır. Vieux, viyola için etüt kitapları, solo eserler ve piyanolu eserler bestelemiştir. Bunların dışında başka enstrüman eserleri için yaptığı düzenlemeler de mevcuttur. O zamana kadar sınırlı olan viyola müzik literatürü Vieux sayesinde genişlemiş ve dönemin diğer bestecilerine bu enstrüman için çalışma yapmalarına öncü olmuştur. Max Bruch, Henri Brüsser, Gabriel Grovlez gibi birçok besteci, Vieux'a viyola için besteledikleri eserleri adanmışlardır.

Bu çalışma Maurice Vieux "Vingt Etudes Pour Alto" (Viyola İçin 20 Etüt) etüt kitabının viyola tekniğine katkısı ve etütlerin teknik ve müzikal açısından incelenmesine yönelik bir araştırmadır. Konuya ilişkin veriler, yazılı kaynaklar, akademik ortamda yapılmış olan dergi ve ilgili makaleler incelenerek viyola tekniğine etkisi ve etütlerin yorumlanması üzerine bir araştırma yöntemi izlenmiştir. Günümüze kadar analizi yapılmamış bu etütlerin müzikal ve teknik açılardan nasıl bir yapıya sahip olduğu çalınıp incelenerek kaynak olarak sunulmuş, araştırılıp ortaya koyulan veriler toplanıp raporlanmıştır. Bu çalışmanın, Vieux'un Viyola İçin 20 Etüt kitabını icra edecek kişilere yardımcı olabilmesi için bir rehber olması hedeflenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Maurice Vieux, Viyola etütleri, Viyola için yirmi etüt

**MUSICAL AND TECHNICAL EXAMINATION OF THE MAURICE VIEUX
"VINGT ETUDES POUR ALTO" ETUDE BOOK**

Supervisor: Prof. Dr. Evren BİLGENOĞLU

Author: İlay Ecem KÜÇÜKÇİFÇİ

ABSTRACT

Maurice Edgard Vieux who was a 20th century violist, composer and pedagogue had gotten his first viola training from Théophile Laforge who was the first viola instructor of Paris Conservatory that was built with innovations and developments in France after the French Revolution. Vieux also had trained in this conservatory, worked in many orchestras actively and had been a soloist. He got an honor legion in 1930, and in 1931 he was named as the Chivalry of the Leopold Order by the King of the Belgium. Vieux composed etude books, solo works and works with piano. Other than these, he had made arrangements for other instrument works. Viola music literature which was limited before expanded on Vieux's coattails and he pioneered for other composers in order to exercise for this instrument. Many composers such as Max Bruch, Henri Brüsser and Gabriel Grovlez dedicated their works to Vieux which were composed for viola.

This work is a research of the contribution of Maurice Vieux's etude book "Vingt Etudes Pour Alto" (20 Etudes for Viola) to viola technique and analyzing his etudes in terms of technique and musical. A research method was followed with analyzing on the effect of the viola technique and the interpretation of the etudes by examining the data on the subject, written sources, academic journals and related articles. The musical and technical structure of these etudes, which have not been analyzed until today, has been examined and presented as a source; the data that has been researched and revealed has been collected and reported. This study is intended to be a guide to assist those who will perform Vieux's 'Viola in 20 Etudes'.

Keywords: Maurice Vieux, Viola etudes, Vingt études pour alto

TEŞEKKÜR

Ortaokuldan itibaren bütün eğitim hayatım boyunca bana her konuda destek olan ve her zaman yanımda olan çok değerli viyola hocam Feza Tüzer Gökmen'e, yüksek lisans eğitimim boyunca ve tez çalışmamın her aőamasında bana yardımcı olan, desteklerini esirgemeyen, bana yol gösteren ve her zaman yanımda olan çok değerli viyola hocam ve danışmanım Prof. Dr. Evren Bilgenoğlu'na, konservatuvar eğitimim boyunca çalıőmalarıma destek olan ve her zaman yanımda olan kıymetli hocam Evrim Turan'a, her anımda yanımda olup desteklerini esirgemeyen çok değerli dostum Ekin Alakuőtekin'e, en büyük destekçilerim olan sevgili eőime, kardeőlerime, anneme ve babama teőekkürlerimi bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	iv
GÖRSEL DİZİNİ.....	vi
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM.....	5
1.1. Paris Konservatuvarı'nda Viyolanın Gelişimi.....	5
1.2. Maurice Vieux.....	7
2. BÖLÜM: MAURICE VIEUX'UN VİYOLA İÇİN 20 ETÜT KİTABI	10
2.1. Viyola İçin 20 Etüt Kitabı'nın Ortaya Çıkışı.....	10
2.2. Viyola İçin 20 Etüt Kitabı'nın İncelenmesi.....	11
2.2.1. Etüt no:1, Largo.....	11
2.2.2. Etüt no:2, Prestissimo.....	13
2.2.3. Etüt no:3, Lento.....	15
2.2.4. Etüt no:4, Tranquillo e molto espressivo.....	17
2.2.5. Etüt no:5, Modéré.....	19
2.2.6. Etüt no:6, Allegro ma non troppo e con spirito.....	20
2.2.7. Etüt no:7, Vivo e violentemente.....	22
2.2.8. Etüt no:8, Moderato.....	24
2.2.9. Etüt no:9, Tranquillo.....	25
2.2.10. Etüt no:10, Allegro giusto.....	27

2.2.11. Etüt no:11, Allegro agitato e ben legato.....	29
2.2.12. Etüt no:12, Moderato.....	31
2.2.13. Etüt no:13, Adagio doloroso.....	33
2.2.14. Etüt no:14, Con vivacita.....	35
2.2.15. Etüt no:15, Allegro giusto.....	37
2.2.16. Etüt no:16, Vivace.....	38
2.2.17. Etüt no:17, Non vivo e molto espressivo.....	40
2.2.18. Etüt no:18, Allegro con spirito.....	42
2.2.19. Etüt no:19, Moderato	43
2.2.20. Etüt no:20, Lento (Dolente).....	44
SONUÇ.....	47
EK.....	48
KAYNAKLAR.....	49
ETİK BEYANI.....	50
YÜKSEK LİSANS SANAT ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU.....	51
MASTER’S ART WORK RAPORT ORIGINALITY REPORT.....	52
YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	53

GÖRSEL DİZİNİ

Görsel 1. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.1, 1-4. ölçüler.....	11
Görsel 2. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.1, 17-20. ölçüler.....	12
Görsel 3. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.1, 85-88. ölçüler.....	12
Görsel 4. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.2, 1-2. ölçüler.....	13
Görsel 5. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.2, 23-24. ölçüler.....	14
Görsel 6. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.2, 42-44. ölçüler.....	14
Görsel 7. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.3, 1-3. ölçüler.....	15
Görsel 8. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.3, 21-22. ölçüler.....	16
Görsel 9. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.3, 25-27. ölçüler.....	16
Görsel 10. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.4, 1-5. ölçüler.....	17
Görsel 11. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.4, 19-21. ölçüler.....	18
Görsel 12. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.4, 37-39. ölçüler.....	18
Görsel 13. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.5, 16-18. ölçüler.....	19
Görsel 14. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.5, 45-47. ölçüler.....	20
Görsel 15. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.6, 1-3. ölçüler.....	21
Görsel 16. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.6, 56-58. ölçüler.....	21
Görsel 17. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.6, 118-123. ölçüler.....	21
Görsel 18. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.7, 1-2. ölçüler.....	22
Görsel 19. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.7, 24-25. ölçüler.....	23
Görsel 20. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.7, 57-60. ölçüler.....	23
Görsel 21. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.8, 1-3. ölçüler.....	24
Görsel 22. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.8, 17-20. ölçüler.....	24

Görsel 23. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.9, 19-20. ölçüler.....	25
Görsel 24. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.9, 31-32. ölçüler.....	26
Görsel 25. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.9, 36-38. ölçüler.....	26
Görsel 26. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.10, 3-5. ölçüler.....	27
Görsel 27. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.10, 29-30. ölçüler.....	28
Görsel 28. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.10, 41-42. ölçüler.....	28
Görsel 29. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.10, 44. ölçü.....	29
Görsel 30. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.11, 1-3. ölçüler.....	30
Görsel 31. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.11, 7-8. ölçüler.....	30
Görsel 32. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.11, 49-52. ölçüler.....	31
Görsel 33. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.12, 1-3. ölçüler.....	32
Görsel 34. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.12, 12-13. ölçüler.....	32
Görsel 35. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.13, 1-3. ölçüler.....	33
Görsel 36. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.13, 13-16. ölçüler.....	34
Görsel 37. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.13, 21-23. ölçüler.....	34
Görsel 38. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.13, 45-47. ölçüler.....	34
Görsel 39. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.14, 1-2. ölçüler.....	35
Görsel 40. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.14, 15-16. ölçüler.....	36
Görsel 41. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.14, 23-27. ölçüler.....	36
Görsel 42. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.15, 1-5. ölçüler.....	37
Görsel 43. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.15, 31-35. ölçüler.....	38
Görsel 44. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.16, 1-2. ölçüler.....	39
Görsel 45. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.16, 15-17. ölçüler.....	39
Görsel 46. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.17, 1-4. ölçüler.....	40

Görsel 47. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.17, 23-26. ölçüler.....	41
Görsel 48. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.18, 1-4. ölçüler.....	42
Görsel 49. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.18, 45-50. ölçüler.....	43
Görsel 50. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.19, 1-2. ölçüler.....	43
Görsel 51. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.19, 7-8. ölçüler.....	44
Görsel 52. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.20, 1-2. ölçüler.....	45
Görsel 53. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.20, 5-6. ölçüler.....	45
Görsel 54. <i>Vingt Etudes Pour Alto</i> , no.20, 35-37. ölçüler.....	46

GİRİŞ

19. yüzyılın başlarında viyola için yazılmış eserlerin sayıca kısıtlı olmasından dolayı başka enstrümanlar için yazılmış eserler viyolaya uyarlanarak repertuvara kazandırılmaya başlanmıştır. Bu düşünceden yola çıkılarak birçok etüt kitabı da aynı şekilde genellikle kemandan viyolaya uyarlanarak repertuvara eklenmiştir. Lionel Tertis gibi solistlerin bestecilere eser ısmarlamaları ile viyola repertuarı genişlemiş ve bestecilerin farklı renkler aramaya başlamaları ile viyolaya yazılan eserler 19. yüzyıldan sonra giderek artmaya başlamıştır. Gelişen viyola repertuarının da doğrultusunda keman ve viyola eğitiminin ayrılması ve viyola için ayrı sınıf oluşturulması için çalışmalar yapılmıştır. Özellikle Paris'te konservatuvarın yeniden düzenlenmesinden sorumlu olan komisyona viyola bölümünün gerekliliğini açıklayan Hector Berlioz; viyola sınıfının keman sınıfından ayrı olması gerektiğini ve viyolaya özgü bir eğitimin başlatılması gereğinden bahsetmiştir. Yıllar süren bu süreç ve tartışmalar sonucunda açılması kabul edilen viyola bölümüne eğitmen olarak Théophile Laforge getirilmiştir. Aynı zamanda Berlioz'un katkılarıyla Paris Konservatuvarı'nda başlayan viyola eğitimi birçok kurumda da viyola bölümünün açılmasına ve derslerinin başlamasına öncü olmuştur.

Paris Konservatuvarı'nın ilk viyola profesörü seçilen Théophile Laforge, okuldaki eğitmenlik hayatı boyunca bestecileri viyola için beste yapmaya teşvik etmiş ve viyola repertuarını genişletmek için çalışmalar yapmıştır. Laforge'un vefat etmesinden sonra öğrencisi olan Maurice Edgard Vieux eğitim aldığı Paris Konservatuvarı'nda eğitim vermeye başlamış ve öğretmeninin başlattığı çalışmalarını geliştirerek devam ettirmiştir. Viyola tarihinin bu gelişim sürecinde repertuvara katkılar sağlayan Vieux, 1928 yılında yazdığı "Viyola Tekniği Üzerine Düşünceler"¹ adlı makalesinde 20. yüzyılın viyolacılarının teknik olarak gelişmiş ve kemancılar ile kıyaslanabilir düzeyde olması gerektiğini vurgulamıştır. Çağdaş eserlerin gelişmesi ve artması ile birlikte teknik becerinin de artması gerektiğini düşünen Vieux öğretmeni Laforge gibi viyola sınıfı oluşturmuştur. Bahsedilen makalesinde viyola repertuarında değerli eserler olduğuna ve

¹Article publié dans le Courrier Musical et Théâtral du 1er Avril 1928 et reproduit dans le Bulletin des Amis del'Alto n°13-14 de Janvier 1987 (Courrier Müzikal ve Tiyatrosu'nda yayınlanan 1928 Nisan ve 1987 Ocak Tarihli Bülteni No.13-14)

literatürün genişletilmesinin, deneyimden doğan bir zorunluluk olarak görülmesi gerektiğine değinmiştir.

Vieux'un eserlerinin tümü karakteristik ve teknik zorluklar içeren konser parçaları statüsünde değerlendirilebilecek çalışmalardır. Bazı etütlerinde kullandığı Fransız teknikleri ile alışılmışın dışında farklı kalıpların da çalışılmasını sağlar. Tez konusu olan Maurice Vieux'un Viyola İçin 20 Etüt kitabı günümüzde ülkemizde hem notalarına kolay ulaşılabilen hem de pek bilinmeyen bir metottur. Bu çalışmada; bestecinin hayatından eğitim gördüğü Paris Konservatuvarı'ndaki viyola eğitiminin gelişme sürecinden, öğretmeni ve çalışmalarının öncüsü olan Théophile Laforge'dan bahsedilmiştir. Viyola İçin 20 Etüt kitabı icra edilerek incelenmiş, teknik ve müzikal açıdan analizleri yapılarak açıklanmıştır.

Araştırmanın Konusu

Araştırmanın konusu, Fransız viyola ekolünün temsilcisi olan Maurice Vieux'un "Vingt Etüdes Pour Alto" etüt kitabının müzikal ve teknik açıdan incelenmesidir.

Araştırmanın Amacı

Bugüne dek analizi yapılmamış olan Vingt Etüdes Pour Alto ile ilgili olan bu araştırma; müzikal ve çalgı tekniği açısından incelenerek Vieux'un etüt kitabı hakkında bilgi vermektir. Bu yol ile öğrenci ve eğitmen ya da bu etütlere ilgi duyan müzisyenlere tanıtılması; etütleri icra edecek kişilere de bir rehber olması hedeflenmiş ve bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Maurice Vieux tarafından 1927 yılında yazılan bu etüt kitabı günümüzde ülkemizde pek bilinmeyen bir metottur. İleri seviye etütler içeren bu metodun teknik ve müzikal açıdan geliştirici ve yararlı bir çalışma olduğu düşünülmektedir. Vieux'un "Vingt Etüdes Pour Alto" etüt kitabının detaylı analizinin yapıldığı bu araştırma, etütleri çalışacak ve seslendirecek viyolacılara ayrıntılı bilgi vererek icra etmelerine katkı sağlayacaktır. Hem öğretmenlere ve öğrencilere bu metodu tanıtmak hem de icra etmek isteyen öğrencilere ve bu konuda araştırma yapacak kişilere kaynak oluşturması açısından önem taşıyacağı öngörülmektedir.

Yöntem

Bu çalışma etüt kitabının viyola tekniğine katkısı ve etütlerin teknik ve müzikal açısından incelenmesine yönelik betimsel bir araştırmadır. Bu amaç doğrultusunda ilk önce eserin bestecisi, eserleri ve yaşadığı dönem hakkında yazılı kaynaklar, akademik ortamda basılmış olan dergi ve ilgili makalelerden literatür taraması yapılarak bilgiler derlenip sunulmuştur. Bunun ardından etütlerin müzikal, teknik ve yapısal özelliklerine kısaca değinilmiştir. Form analizinin yanında eserler viyola tekniği açısından çalınarak da analiz edilip kullanılan çalım teknikleri gösterilerek etütlerde kullanılan bölgelerden örnekler de yer verilmiştir. Tezin gidişatı boyunca Vieux, Laforge ve Paris Konservatuvarı araştırılarak açıklanmış, etütler çalınıp incelendikten sonra ortaya çıkan veriler ile etütlerin yorumlanmasına yönelik teknik ve müzikal örnekler de bulunup araştırmaya eklenmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma hazırlanırken kaynak taraması yapılarak, betimsel araştırma tekniğinden yararlanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini ve örneklemini Maurice Vieux'un 'Vingt Etudes Pour Alto' kitabı oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın konusuyla ilgili yazılı kaynaklar incelenmiş, veri toplama aracı olarak kaynakçada belirtilen ilgili ansiklopediler, kitaplar, makaleler ve internet sitelerinden yararlanılmış, aynı zamanda etütler çalınarak teknik ve müzikal olarak incelenmiş, form analizleri yapılmış ve çalınmış kayıtları incelenerek veriler elde edilmiştir. Araştırmanın içerisinde kullanılan ülkemizde kolay ulaşılamayan nota örnekleri, Maurice Vieux tarafından bestelenen, 1927 yılında Alphonse Leduc Yayınevi tarafından baskısı yapılan, günümüzde de kullanılan edisyondan alınmıştır.

1. BÖLÜM

1.1 Paris Konservatuvarı'nda Viyolanın Gelişimi

Maurice Vieux'nun viyola öğrenimini gördüğü Paris Konservatuvarı, Fransa'daki viyola gelişiminde önemli bir rol oynadığı için bu çalışmada Paris Konservatuvarı'na değinilmiştir. Paris Konservatuvarı'nın temelleri XIV. Louis'in 1669 yılında kurduğu École Royale de Chant²'a dayanır. 1793'te ulusal muhafız müzisyenleri için olan École Royale³ ile birleştirilmiştir. 1795 yılında Fransız Devrimi sırasında kurulan Ulusal Kongre, okulu tekrar kurmuş ve günümüzdeki Paris Konservatuvarı'nın temelleri atılmıştır. Fransız Devrimi ile işsiz kalan müzisyenler okulda eğitim vermeye başlamıştır. Konservatuvarın ilk üç yüz elli öğrencisi 1796 yılında öğrenimlerine başlamışlardır ve Paris bu dönemde özellikle keman üzerine klasik çağın merkezi haline gelmiştir. Giovanni Battista Viotti'nin⁴ önderliğinde gelişen ve onun öğretileri ile şekillenen Fransız ekolü, zamanla dönemin karakteristik ve stil özellikleri geliştirilerek 19. yüzyılın başlarında keman dünyasının önder ekolü olmuştur. Aynı zamanda viyola çalmaya artan ilgi ile birlikte viyola yeni bir kimlik kazanmış ve viyola eserlerinin sayısı artmaya başlamıştır. Bestecilerin artan beklentileri ile oda müziği ve orkestra partilerinde viyolaya yazılan partiler teknik olarak zorlaşmış, gelişen teknik ile birlikte viyola tarihinde yeni bir dönem başlamıştır.

Giriş kısmında da bahsedildiği gibi; 1894 yılında Maurice Vieux'un da öğretmenliğini yapan Théophile Laforge Paris Konservatuvarı'nın ilk viyola profesörü seçilmiştir. 6 Mart 1863'te Paris'te doğan Théophile Laforge, on dört yaşından itibaren Albert Lavignac ile müzik teorisi ve Jules Garcin ile de keman çalışmıştır. 1879'da bu iki dalda birincilik madalyasını aldıktan sonra, aynı yıl Eugène Sauzay'ın keman sınıfına katılmış ve yedi yıllık eğitimin ardından 1886'da sınıf birinciliği ile mezun olmuştur. O dönemde oda müziği topluluklarında birçok kemancı viyola da icra ettikleri için, Laforge da viyola

²Şarkı Söyleme Üzerine Kraliyet Okulu

³Kraliyet Okulu

⁴Giovanni Battista Viotti (1755-1824), virtüözlüğü ile meşhur olan İtalyan kemancı ve besteci. Aynı zamanda Paris ve Londra'daki Fransız ve İtalyan operaların müzik direktörlüğünü yapmıştır.

çalışmalarına başlamıştır. 1886 yılında Opéra National de Paris⁵'te keman sanatçısı olarak çalışmaya başlamış, 1887 yılında ise solo viyola sanatçısı olarak hem operada hem de Orchestre de la Société des Concerts du Conservatoire⁶'de çalışmalarına devam etmiştir. Laforge Paris Konservatuvarı'nda eğitim vermeye başladığında öğretmen olarak sorumluluklarına öncelik vererek, çalıştığı orkestralardan ayrılıp eğitimliğe yönelmiştir. Konservatuardaki keman ve viyolonsel derslerinin başlatılmasından doksan dokuz yıl sonra, viyola sınıfının diğer sınıflardan ayrılması ile birlikte Laforge tamamen viyolacılardan oluşan bir sınıf oluşturmuştur.

Laforge, yirmi iki yıllık öğretmenlik hayatında yeni bir viyola kuşağı yaratmayı hedefleyerek çalışmıştır. En önemli öğrencileri arasında Maurice Vieux, Henri Casadesus, Louis Bailly, Paul-Louis Neuberth ve Pierre Monteux bulunmaktadır. Konservatuar'daki kariyeri boyunca zamanın bestecilerine viyola için çalışmalar başlatmış ve viyola için yapılacak çalışmaların gerekliliğini ve önemini vurgulamıştır. Ayrıca; George Enescu, Henri Brüsser ve Henri Marteau gibi birçok besteci, eserlerini Théophile Laforge'a adamıştır. Bu eserler bu çalışmanın sonunda ek olarak eklenmiştir.

Frédéric Lainé yazdığı bir makalede⁷; Laforge'un viyola eğitiminde keman çalım tekniklerine önem verdiğinden ve viyolaya kemandan geçilmesini doğru bulduğundan bahsetmiştir. Derslerinde keman metotlarına önem vermiş, zamanla viyola repertuarına katılan eserler ile birlikte eğitimlerine yön verdiğine de değinmiştir. Laforge'un 1918 yılında vefatından sonra Paris Konservatuvarı'nın viyola eğitimliğini Maurice Vieux devralmıştır.

⁵ Paris Ulusal Operası

⁶ Konservatuar Konserleri Topluluğu Orkestrası

⁷La classe de Théophile Laforge au Conservatoire (1894-1918) par Frédéric Lainé, Article publié dans le bulletin des Amis de l'alto n°23 en Décembre 1997 (Théophile Laforge'un Konservatuar'daki Sınıfı (1894-1918) Frédéric Lainé, Aralık 1997 Viyola Dostları Bülteni no.23)

1.2 Maurice Vieux

Maurice Edgard Vieux 14 Nisan 1884 yılında Valenciennes yakınlarındaki Savy-Berlette'de doğmuştur. “Modern Fransız Viyola Ekolü’nün babası olarak adlandırılır. İlk çalışmalarına küçük yaşta babası ile keman çalarak başlamış, daha sonrasında önceden de bahsedildiği gibi Paris Konservatuvarı’nda ilk hocası olan Théophile Laforge ile viyola çalışmalarına başlamıştır. 1902’de Paris Konservatuvarı’nda yapılan Paris Konservatuvarı Ulusal Müzik Yarışması’nda birincilik ödülü almıştır. 1907-1949 yılları arasında Opéra National de Paris (Paris Ulusal Operası) ve Orchestre de la Sociétés des Concerts du Conservatoire’da (Konservatuvar Konserleri Topluluğu Orkestrası) viyola grup şefliği yapmış, aynı zamanda Parent Kuartet ve Touche Kuartet üyesi olarak çalışmalarını sürdürmüştür.

1914 yılında 1. Dünya Savaşı ilan edildiğinde Vieux, batı cephesindeki Verdun’a gönderilmiştir. Cephe hattında hizmet etmek yerine yardımcı hizmetlere atanmış ama savaşın tüm dehşetine tanıklık etmiştir. 1918 yılının Ekim ayında öğretmeni Laforge’un ölümünden sonra, 1919 yılında askerliği terhis edildiğinde Paris’e dönerek Laforge’un yerine viyola profesörü olarak geçmiştir. Bu pozisyonda viyola performansı için yüksek bir kalite sağlamıştır. Francois Broos, Marie-Therese Chailley, Etienne Ginot, Colette Lequien, Alice Merkel, Leon Pascal, Pierre Pasquier ve Serge Collot gibi birçok ünlü viyolacının öğretmenliğini yapmıştır.

1928 yılında yazdığı ‘Viyola Tekniği Üzerine Düşünceler’⁸ adlı makalesinde 20. yüzyıl viyolacılarının teknik olarak gelişmiş ve kemancılar ile kıyaslanabilir düzeyde olması gerektiğini vurgulamıştır. Vieux eğitimliğinin yanında solist olarak birçok Fransız çağdaş viyola eserinin prömiyerini yapmış ve haricinde literatürde bulunan eserleri seslendirmiştir. Çalışmaları ile viyolayı o zamana kadar belli bir mesafede tutan dışlamayı azaltarak, viyolayı önde gelen bir enstrüman yapmayı amaçlamıştır. Viyola için müzik edebiyatı, o zamana kadar çok sınırlıyken öğretmeni Laforge’un viyola çalışmalarının izinden giden Maurice Vieux sayesinde büyümüş, hemen hemen tüm besteciler bu enstrüman için

⁸<https://tarisio.com/cozio-archive/cozio-carteggio/maurice-vieux/>

yazmaya başlamış ve bu çalışmaların çoğunu Maurice Vieux'e adanmışlardır. Vieux, Belçikalı besteci Joseph Jongen'in üzerinde büyük bir etki yaratmıştır ve Jongen'e birçok eserini⁹ bestelemesi konusunda ilham kaynağı olmuştur.

Maurice Vieux; Society of Concerts at the Conservatory, Colonne, Padeloup, Walter Straram Radyo-Senfoni orkestralarında solist olarak çalmış, İspanya, Almanya, İtalya, İngiltere, İsviçre ve Belçika'da konser turları yapmıştır. Uzun süreli olacak konser turlarını öğrencilerini yalnız bırakmamak için kabul etmemiştir. Çalışmaları ile Saint-Saëns, Gabriel Fauré, Vincent D'Indy ve Claude Debussy gibi ustaların; Pablo de Sarasate, Eugène Ysaye, Fritz Kreisler, Alfred Cortot, Marguerite Long, George Enesco, Pau Casals, Lucien Capet, Jacques Thibaud, Emil von Sauer gibi virtüözlerin; Marsick, Parent, Touche, Sechiari gibi kuartet gruplarının takdir ettikleri bir müzisyen olmuştur.

Maurice Vieux, 1. Dünya Savaşı'ndaki askeri nişanlarının yanı sıra, 1930 yılında onur lejyonu¹⁰ ile ödüllendirilmiştir. 1931'de Belçika Kralı, onu Leopold nişanına göre şövalye ilan etmiştir. 1932 Tunus İftikar¹¹ Nişan Şövalyesi ve 1935 yılında Romanya Kültür Liyakat Düzeni Şövalyesi ilan edilmiştir. Çeşitli müzik derneklerinde yer almış, 2. Dünya Savaşı'nın sonunda düzenlenen hayır konserlerine katılmış ve köy kiliselerindeki Pazar ayinlerinde gönüllü olarak çalmıştır. Müzisyenliğinin yanı sıra resim yapmaya da ilgi duymuş, Montremartre sanatçılarıyla sık sık görüşmüş ve onlar için yemek davetleri düzenlemiştir.

28 Nisan 1951 yılında kalp rahatsızlığı yüzünden Paris'te hayata veda etmiştir. 1983'te Fransız Viyola Derneği tarafından Maurice Vieux adına uluslararası bir yarışma düzenlenmiştir. Bu yarışmanın ilk birincilik ödülü Alman viyolacı Tabea Zimmerman'a verilmiştir.

Maurice Vieux eğitmenliğinin ve solistik çalışmalarının yanı sıra kompozisyonla da ilgilenmiştir. Kızına ve oğluna adadığı piyano ve keman için bir ağıt ve ninni

⁹Trio for Violin, Viola and Piano in F# Minor, Op.30 (1907); Suite in D Major for Viola and Orchestra, Op.48 (1928), Allegro Appassionato in D Minor for Viola and Piano, Op.79 (1926).

¹⁰Fransa hükümeti tarafından verilen en yüksek rütbeli nişan.

¹¹ Tevazu.

bulunmaktadır. “Vingt Etudes Pour Alto” etüt kitabının dışında başka çalışmaları da olmuştur. Etüt kitaplarının yanı sıra viyola ve piyano için küçük parçası ve piyano eşlikli viyola etütleri de mevcuttur. Viyola literatürüne kattığı bu eserler ve teknik kitaplar dünya çapındaki viyolacılar tarafından beğeni ile karşılanmıştır. Bu eserleri;

- 20 Études Pour Alto (1927); Éditions Alphonse Leduc
- 10 Études Sur Destraits D'orchestre (1928); Éditions Alphonse Leduc
- Scherzo for Viola and Piano (1928); Éditions Alphonse Leduc
- 6 Études de Concert for Viola and Piano (1928–1932); Éditions Alphonse Leduc; Éditions Max Eschig; Associated Music Publishers
- 10 Études sur les Intervalles for Viola Solo (1931); Éditions Alphonse Leduc

Yukarıda belirtilmiş olan eserlerinin dışında ayrıca Vieux Franz Anton Hoffmeister'in viyola konçertosunu 1951 yılında viyola için yeniden aranje etmiştir. Bu eserlerin yanı sıra Max Bruch, Henri Büsler, Gabriel Grovlez, Reynaldo Hahn, Désiré-Émile Inghelbrecht, Joseph Jongen, Jules-Marie Laure Maugüé ve Paul Rougnon gibi birçok besteci eserlerini Maurice Vieux'a adamıştır. Bu eserler tezin sonuna ek olarak eklenmiştir.

2. BÖLÜM: MAURICE VIEUX'UN VİYOLA İÇİN 20 ETÜT KİTABI

2.1 Viyola için 20 Etüt Kitabı'nın Ortaya Çıkışı

Maurice Vieux, anlatıları ve öğretileri doğrultusunda viyola repertuvarının genişletilmesi ve viyolacıların teknik olarak gelişim göstermelerine katkı sağlamak için birçok çalışma yapmıştır. Solistik çalışmalarının yanı sıra kompozisyonla da ilgilenmiştir. Sınırlı olan viyola repertuvarına sıradanlıktan uzak, alışılmış kalıpların dışına çıkacak, teknik ve müzikal eserler katmıştır. Viyola İçin 20 Etüt adlı kitabı, 1927-1931 yılları arasında yazdığı önemli teknik metotlarından biri olmuştur. Her etüdü kendi içinde küçük bölümlerden oluşur. İleri düzeyde etütler içeren bu metot sol el ve arşe tekniğini geliştirmek için yararlı çalışmalar içermektedir.

20 Etüt Kitabı'nın Alphonse Leduc tarafından 1927'de yapılan baskısı kırk bir sayfada derlenmiştir. Vieux'un oğlu Jean-Claude'un makalesine göre; Vieux'un yüzü aşkın öğrencisi Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü kazanmıştır. Fakat bu öğrencilerin çoğunun ismi kaynakta belirtilmemiştir. Vieux bu öğrencilerden yirmi tanesine bu etüt kitabını adanmıştır¹²; Jean Gay, Etienne Ginot, André Jouvensal, Jaques Desestre, Denise Thoret, Pierre Pasquier, Robert Boulay, Francois Broos, Louis Artières, Mme. Crunelle Martiner, Louis Chacaton, Alice Goninet, Jean Lefebvre, Albert Bernard, Jean Cauhapé, René Cézard, Suzanne Robin, Marcel Quattrochi, Emile Amette ve Alice Merkel. Öğrencilerine adadığı teknik ve müzikal zorluklar içeren bu etütler bir sonraki bölümde incelenecektir.

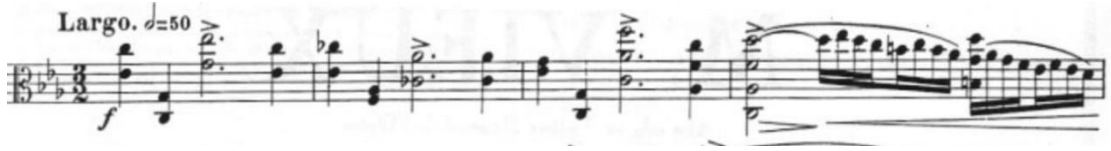
¹² Etüt kitabı göz önünde bulundurulduğunda, her etüdün başında hangi öğrenciye ithaf edildiği ve ödülün kazanıldığı yıl belirtilmiştir. Farklı öğrenciler tarafından ödülün alındığı bazı yıllar aynıdır. Fakat bunun sebebine dair kaynağın dışında da kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır.

2.2 Viyola İçin 20 Etüt Kitabı'nın İncelenmesi

2.2.1. Etüt no:1

Maurice Vieux bu etüdünü Jean Gay'e ithaf etmiştir. Jean Gay 1919'da Paris Konservatuvarı Mükemmellik Ödülü'nü kazanmıştır. Öğrenim hayatı sonrasında Lyon Üniversitesi Konservatuvarı'nın viyola profesörlüğünü yapmıştır.

İlk etüt *largo* ve *allegramente* olmak üzere iki bölümden oluşur. Etüdün tamamına bakıldığında yavaş ve hızlı bölümlerden oluştuğu görülebilir. Etüt mi bemol majör tonundadır. Yavaş bölümde ölçü birimi olarak üç ikilik, ikiliğe elli metronom belirtilmiştir. Hızlı bölümde ise ölçü birimi dokuz sekizlik, noktalı dörtlüğe yüz altmış iki metronom istenmiştir. Bütün olarak bakıldığında etüt; legato, arşede uzun soluklu nüans kullanımı, çift ses, aralık, tel geçiş ve arpej çalışmasıdır. Ayrıca hem müzikalite hem de *ajilite*¹³ çalışması açısından önemli bir etüttür.

Görsel 1- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.1, 1-4. ölçüler.

Giriş bölümü icracı için çift ses, aralık ve *legato* çalışmasıdır. Başlangıçtaki çift sesler; akorlar ve on altılık gamlar ile görkemli bir girişi oluşturur. Zayıf zamanda gelen aksanlar ve on altılık notalardaki nüanslar efektif açıdan önemlidir. İlk sekiz ölçü aynı yapıdadır. Çift sesli armoni yürüyüşünden sonra gelen akorlar ile on altılık gam tekrar çift sesli akorlara çözülür. *Largo* bölümünde dört sesli akorda yazılan *decrescendo*, sonrasında gelen on altılık gamlardaki *crescendo* ile *forte* nüansa yazılmış çift seslere bağlanır. Bu bölümde efekt olarak nüans kullanımı açılıp kapanmalar ile belirtilmiştir.

¹³ Çeviklik, atıklık, serilik.

Giriş bölümü çift ses aralıklarını ve çift ses kalıplarını zamanında değiştirmeyi, sol ve sağ eli birlikte kullanma ve denge kurma kazanımı sağlar. Bölümün son iki ölçüsü, dokuz sekizlik olan hızlı bölüme geçmek için köprü niteliğindedir.

Görsel 2- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.1, 17-20. ölçüler.

Allegramente olan hızlı bölüm, etüdün son üç ölçüsüne kadar üçlemelerden oluşur. Bu bölüm icracı için tel geçiş ve *ajilite* çalışmadır. Arşe tekniği olarak genelde *legato* arşe kullanılmış, bazı ölçülerde ise armoni değişimini belli etmek için iki ve üç bağlı arşeler kullanılmıştır. Tek arşede uzun bağlı notalar ve küçük bağlı notalar kullanılan bu bölümde çok fazla alterasyon¹⁴ ve nüans kullanılmıştır. Bütün olarak bakıldığında bu alterasyonlar kimi zaman ölçü ölçü değişirken kimi zaman da bu değişimler aynı ölçü içerisinde kullanılmıştır. Bazı ölçülerde uzun süreli aynı nüans kullanılmıştır, sonrasında çıkıcı ve inici arpejleri belli etmek için kullanılan *decrescendo* ve *crescendolar* ile etüt renklendirilmiştir. Etüdün son üç ölçüsünde yazılmış dörtlük sesler ve akorlar ile etüt bitirilmiştir. Akorların ve son notaların *sforzando* olması bitirişi görkemli kılar.

Görsel 3- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.1, 85-88. ölçüler.

Bu etüde sol el tekniği açısından bakıldığında büyük pozisyon geçişleri, alterasyon değişimleri, sol el kalıbı değişimleri ve pozisyon atlamaları vardır. Etüdün ikinci bölümü hızlı bir şekilde pozisyon geçmeyi ve sol el kalıbı değiştirme kazanımını hedeflemektedir. Etüt; arpej, sol el *legato* ve *legato* arşede uzun soluklu nüans kullanımı ve aralık çalışması için yararlı bir çalışmadır.

¹⁴ Arıza işaretleri.

2.2.2. Etüt no:2

Maurice Vieux ikinci etüdünü Etienne Ginot'ya ithaf etmiştir. Etienne Ginot 1921'de Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Theatre National del'Opera-Comique¹⁵ ve yine Paris'te olan Concerts Lamoureux¹⁶ da solo viyola sanatçısı olarak görev yapmıştır.

Etüdün temposu *prestissimo* olarak belirtilmiştir ve tek bölmeden oluşur. Mi minör tonunda olan bu etütte ölçü birimi olarak dört dörtlük, dörtlüğe yüz altmış metronom belirtilmiştir. Son iki ölçüdeki bitiriş notaları hariç etüdün tamamı on altılık notalardan oluşmaktadır. Bu etüt kitapta baştan sona on altılıklardan oluşan tek *spiccato*¹⁷ etüttür.

Görsel 4- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.2, 1-2. ölçüler.

Bütün olarak bakıldığında etüdün tamamı arpejlerden oluşur. Birkaç kromatik gamın dışında bu etüt birinci ve ikinci çevrim akorlardan oluşan bir *spiccato* çalışmasıdır. Ayrıca hem *ajilite* hem de denge çalışması için de yararlı bir etüttür. Aralık ve tel atlamalarından oluşan bu etütte *spiccato* pasajların yanı sıra, melodik çizgiyi belli etmek için *legato* yazılmış nota grupları da kullanılmıştır. Kromatik pasajlarda gelen bağlı arşelerin küçük ve eşit arşe kullanılması, *legatodan spiccatoya* geçişlerde icracıya kolaylık sağlayabilir. Aynı zamanda bu geçişler arşe hakimiyeti için de yararlı bir çalışmadır. Etüdün ilk sayfası genellikle aynı kalıplarla farklı aralık ve pozisyonlarda tekrar eder. Yirmi birinci ölçünün sonundaki yavaşlama ile tonun yeden sesinde ilk kısım biter ve *decrescendo* ile ikinci kısma geçilir.

¹⁵ Paris Ulusal Operası

¹⁶ Lamoureux Orkestrası

¹⁷ *Spiccato* İtalyanca kökenli bir kelimedir. Zıplatarak çalma, notalar arasında yayı kaldırarak kullanma anlamına gelir.

Görsel 5- Maurice Vieux, *Vingtt Etudes Pour Alto*, no.2, 23-24. ölçüler.

Bazı ölçülerin altında pasajın hangi pozisyonda çalınması gerektiği belirtilmiştir. Etüdün üzerindeki pozisyonlara uyulursa bestecinin o pasajlarda geliştirilmesini istediği teknik kazanım daha kolay anlaşılır. Vieux'un bu etütte kullandığı nüans yelpazesi bir önceki etüde göre daha dardır. Bütüne bakacak olursak *crescendo* ve *decrescendolar* cümle geçişlerinde kullanılmıştır. Nüans değişimleri yapılırken inici ve çıkıcı partilerde kontrolsüz nüans oluşumuna dikkat etmek gerekmektedir. Etüt *mezzo forte* başlamış ve aynı nüansta hiçbir dalgalanma olmadan devam etmiştir. Yirmi yedinci ölçüde Vieux bu düzeni bozarak yedi ölçülük bir *crescendo*, üç ölçülük *decrescendo* ve tekrar altı ölçülük bir *crescendo* ile etüdü renklendirmiştir. Sadece etüdün bu kısmında nüans farkları olduğu için icracının buradaki nüansları belli etmesi daha çarpıcı bir performans sağlayabilir.

Görsel 6- Maurice Vieux, *Vingtt Etudes Pour Alto*, no.2, 42-44. ölçüler.

Kırk ikinci ölçünün sonundaki yavaşlama ile ikinci kısım tonun beşinci derecesinde biter ve *decrescendo* ile *kodaya* geçilir. Etüdün geneline bakacak olursak modülasyonlar, atlamalar ve aralıklar sürekli değişkenlik göstermiş ama aynı karakter ve kalıplar bütün etüt boyunca kullanılmıştır. Etüdün bitiriş kısmında daha sade bir yazım kullanılmış ve modülasyon kullanmadan ton içerisinde kalınmıştır. Son dört ölçüde büyük bir *crescendo* istenmiş ve tonun I V I akoru ile etüt bitirilmiştir. Bu etüt; *spiccato*, *ajilite*, arşe ve denge çalışması için yararlı bir çalışmadır.

2.2.3. Etüt no:3

Maurice Vieux bu etüdünü André Jouvensal'e adanmıştır. André Jouvensal 1922'de Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Fransız senfoni orkestrası olan "Concerts Colonne" orkestrasında solo viyola sanatçısı olarak görev yapmıştır.

Mi majör tonunda olan etüt; *lento* ve *poco mosso* olmak üzere iki bölümden oluşur. Etüdün tamamına bakıldığında yavaş ve hızlı bölümlerden oluştuğu görülür. Yavaş bölümde ölçü birimi olarak dört dörtlük, sekizliğe seksen metronom belirtilmiştir. Hızlı bölümde ise sekizliğe doksan altı metronom istenmiştir. Etüdün ilk kesiti olan A bölümü çift sesler ve üç sesli akorlardan oluşur. B bölümü ise on altılık nota grupları kullanılmış hızlı bir bölümdür. Bütüne bakıldığında etüt A ve B temasının iki kez tekrarından ve finalde iki temasın kalıplarının da kullanıldığı C temasından oluşur.

Görsel 7- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.3, 1-3. ölçüler.

Lento bölümünün her gelişinde besteci aynı bağ ve ritim kalıplarını değiştirerek çift ses çalışması içerisinde yazmıştır. Bir partide pedal ses tutulurken, diğer partide melodi sunulmuştur. Bu bölümde bağlı nota gruplarının dışında, *detahe* çift sesler ve akor grupları da vardır. Lee Ann J. Morgan "Journal of the American Viola Society"de yazdığı makalesinde¹⁸ etüdün bu kısmı ile ilgili arşe bağlarının ve parmak numaralarının yazıldığı gibi kullanılmasını, çift seslerin önce tek ses olarak ayrı ayrı çalışılmasını sonra birleştirerek yazıldığı gibi çalışılmasını önermiştir.

¹⁸Journal of the American Viola Society Vol.7 no.2, (1991)

Görsel 8- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.3, 21-22. ölçüler.

Poco mosso başlıklı olan etüdün B bölümü hızlı pasajlar, tel atlamaları ve pozisyon geçişi gibi teknik özellikler içerir. Bu bölümde yedinci pozisyon gibi daha çok üst pozisyonlarda okuma kolaylığı olması için sol anahtar kullanılmıştır. Farklı modülasyonlar içeren gamlardan oluşur. Çıkıcı pasajlarda *crescendo*, inici pasajlarda ise *diminuendo* kullanımı etüde farklı renkler katmıştır. Pozisyon ve armoni değişimlerinin bilinçli çalışılması gerektiğini vurgulayan J. Morgan daha önce de bahsedilen aynı makalesinde; kalıp değişikliklerinin farkındalıkla çalışılması gerektiğini belirtmiştir.

Görsel 9- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.3, 25-27. ölçüler.

Yirmi beşinci ölçüde A temasının tekrarı fa diyez pedal sesi üzerine kurulmuş çift sesli ve dört sesli akorlar ile tekrar etmiştir. Dört ölçülük A temasının tekrarından sonra on altılık arpej çevrimlerinden oluşan B teması tekrar gelir ve *allargando* yapılarak *flajolet*den oluşan geçiş köprüsüne geçilir. Son temaya geçmeden önceki bu iki ölçüde etüdün en düşük nüansı olarak *pianissimo* kullanılmıştır. Geçiş köprüsündeki nüans değişimleri son akorda iyice kaybolarak *pianissimo* nüansında biter ve yeni bir nefes ile *forte* ile güçlü karakterdeki C temasına geçilir.

C teması daha önce de bahsedildiği gibi A ve B cümlesindeki kalıpların art arda tekrarından oluşur. Bu kısımda *detaché* yazılmış çift sesler ve sesler arası tel atlamaları vardır. Yedinci ölçüde yazılmış birinci pozisyon dördüncü pozisyon atlamasından sonra gelen uzun ses ile sonrasında gelen otuz ikilik gamlara geçilir. Sekiz bağlı yazılmış gamlar

büyük bir *crescendo* ve yavaşlama ile birlikte etüdün son iki ölçüsündeki akorları hazırlar. Etüt; *molto allargando* ve *pesante* belirtilmiş son iki ölçüdeki çift seslerden ve akorlardan sonra, görkemli bir şekilde mi majör tonunun birinci derece akoruyla biter. Çift ses, akor ve pozisyon atlamalarının olduğu bu etüt; entonasyon ve sol el aralık çalışması için yararlı bir etüttür.

2.2.4. Etüt no:4

Maurice Vieux bu etüdünü Jacques Desestre'ye adamıştır. Jacques Desestre 1922'de Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Paris Ulusal Operası'nda görev yapmıştır.

Etüt *tranquillo e molto espressivo* ve *allegretto animato* olmak üzere iki bölümden oluşur, mi minör tonundadır. Bütüne bakıldığında etüt yavaş ve hızlı bölümlerden oluşur. Yavaş bölümde ölçü birimi olarak üç dördlük, dördlüğe kırk altı metronom belirtilmiştir. Hızlı bölümde ise ölçü birimi altı sekizlik, noktalı dördlüğe altmış dokuz metronom istenmiştir. A bölümü olan yavaş bölüm çift seslerden, B bölümü olan hızlı bölüm ise kromatik pasajlardan oluşur. Ardından tekrar *espressivo* A teması gelen etüt, A B A formunda yazılmıştır.

Görsel 10- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.4, 1-5. ölçüler.

A bölümü iki gelişimde de altılı, beşli ve üçlü aralıklardan oluşan çift seslerden oluşur. İlk iki ölçünün tekrarı olarak farklı aralıklar ile aynı motif ve nüans kalıbı ile tekrarlanmıştır. Bu etütte önceki etütlere göre daha fazla nüans kullanıldığı görülmektedir. A bölümünde özellikle çıkıcı notalar *crescendo*, inici notalar ise *decrescendo* nüansındadır. Yavaş yavaş hızlanan otuz ikilik notalardan oluşan bir kadans ile A bölümü B temasına bağlanır.

Görsel 11- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.4, 19-21. ölçüler.

Allegretto animato olan B bölümü *legato* ve *spiccato* olmak üzere iki arşe tekniğinden oluşur. *Legato* notalarda kromatik çıkış ve inişler, *spiccato* notalarda arpej çevrimlerinden oluşan atlamalar vardır. Her ölçüde nüanslar, pozisyon geçişi olan yerlerde ise pozisyonlar belirtilerek duate verilmiştir.

Görsel 12- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.4, 37-39. ölçüler.

Görsel 12’de belirtilen bu pasaj besteci tarafından yazılmış parmak numaralarına göre ikinci, üçüncü ve dördüncü pozisyon çalışması olarak yazılmıştır. Belirtilen bu pozisyon ve parmak numaralarını kullanmak icracıya kolaylık sağlayabilir. On altılık notalardan oluşan B bölümü sol el *ajilite* ve artikülasyonu için yararlı bir çalışmadır.

Sürekli değişen modülasyonlardan oluşan kromatik pasajlar ve sıklıkla nüans çeşitliliği olan bu kısımdan sonra büyük bir *crescendo* ile A teması tekrar gelir. Bu bölme, A bölümünün varyasyonu olarak görülebilir. Etüdün sonuna gelindiğinde çift ses aralıklarının yoğun kullanımı *piano* nüansa gelir. Çift ses pasajlarından sonra gelen arpej ile etüt; tonun birinci derecesine çözülerek *pianissimo* biter. Bu etüt; *legato*, *spiccato*, çift ses, sol el kalıp değiştirme *ajilitesi* ve aralık çalışmaları için yararlı ve kapsamlı bir çalışmadır.

2.2.5. Etüt no:5

Maurice Vieux bu etüdünü Mademoiselle Denise Thoret'ye adanmıştır. Denise Thoret 1921'de Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Fransa'nın en eski senfoni orkestrası olan Orchestre Padeloup¹⁹'da solo viyola sanatçısı olarak görev yapmıştır.

Fa majör tonunda olan bu etüdün temposu modéré, ölçü birimi olarak üç dörtlük, dörtlüğe altmış metronom belirtilmiştir. Bütün olarak bakıldığında etüdün ilk sayfasında iki, üç ölçüde bir *allargando*²⁰ kullanılmıştır. Gelen *ritardando*lardan sonra *a tempo*ya geri dönmüştür. Etüdün melodik yapısında ise çift sesli partiler ve akorlar ile notalar çok sesli olarak ilerlemiştir. Çift ses çalışmaları olan bu etüt aynı zamanda art arda akor çalışma becerisini de geliştiren yararlı bir çalışmadır.

Görsel 13- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.5, 16-18. ölçüler.

Lee Ann J. Morgan üçüncü etütte de bahsedilen makalesinde bu etütteki çift ses ve akorlar ile ilgili olarak *whipped* veya *fouette*²¹ tekniklerinin kullanılabileceğinden bahsetmiştir. *Whipped* arşe; yayı telden kaldırıp hızla tele vurularak elde edilir ve enerjik olmalıdır. *Fouette* arşe ise; *whipped* arşeye göre daha aksanlıdır ve kırbaçlama hareketinden esinlenilmiştir. Yayın üst yarısında, özellikle arşeyi iterken kullanılır ve vuruştan biraz önce yapılır. On altılık notalarda ise *portato* veya *loure* arşe tekniklerinin kullanılmasını önermiştir. *Portato* belirterek ama *legato* arşe kullanılarak elde edilir. *Loure* ise *staccato*ya benzetilir. Notalar arasında baskı farkı olmamalıdır, notalar birbirine bağlı ama vurgulu, darbeli çalınmalıdır. J. Morgan bu teknikler kullanılarak çalındığında etütte istenen karakterin ortaya çıkacağını ve doğru çalım tekniklerinin kullanılmasının icracıya kolaylık

¹⁹Padeloup Orkestrası , (1861)

²⁰ Yavaşlayarak, genişleyerek.

²¹Aksanlı *detaché*.

sağlayacağını düşünmüştür. Makaleye göre araştırılıp denendiğinde; etütteki çift ses ve akorlarda *foutte* tekniği, on altılık pasajlarda ise *loure* tekniği kullanılabilir.

Görsel 14- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.5, 45-47. ölçüler.

Etüt içerisindeki en büyük pozisyon atlaması şekilde belirtilen kırk beş ve kırk yedinci ölçüler arasında bulunur. Pozisyon ve parmak numaraları belirtilmiş bu ölçüler aralık ve pozisyon geçiş için yararlı bir çalışmadır. Etüt başından sonuna kadar farklı arpej kalıplarının aralık ve modülasyonlar ile tekrar etmesinden oluşur. Bu etüt; çift ses, *ajilite* ve arşe teknik çalışmaları için yararlı bir çalışmadır.

2.2.6. Etüt no:6

Maurice Vieux bu etüdünü Pierre Pasquier'ye adanmıştır. Pierre Pasquier 1922'de Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Concerts Lamoureux²²'da görev yapmıştır.

Etüdün temposu *allegro ma non troppo e con spirito*²³ olarak belirtilmiştir ve tek bölmeden oluşur. Üç sekizlik ölçü içinde olan etüt re minör tonunda ve noktalı dörtlüğe seksen metronom belirtilmiştir. Etüdün tamamına bakıldığında *aufakt* sekizlik, noktalı sekizlik ve on altılık nota grubu kullanılmıştır. Bu ritmik figür etüdün başından sonuna kadar farklı arşe bağları ve farklı artikülasyonlar ile tekrar etmiştir. Bu etüt kitap içerisinde *mordan*²⁴ kullanılan ilk etüttür.

²² Lamoureux Orkestrası.

²³ Sevinçle. (Müzik Sözlüğü)

²⁴ Dokunma, bir ezgi süsü, duyurulan ilk sesin üst ya da alt sesine dokunularak kendisine döndür. (Müzik Sözlüğü)

Görsel 15- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.6, 1-3. ölçüler.

Sol el *ajilitesinin* önemli olduğu bu etüt aynı zamanda bir *spiccato* çalışmasıdır. Bütüne bakıldığında etüt bu üç ölçülük motif ve çeşitli tekrarlar ile *spiccato* pasajlardan oluşur. Etüdün ritmik pasajlarında birinci ve üçüncü vuruşta gelen *mordanlar* ve farklı zamanlarda gelen aksanlar ile zenginleştirilmiştir.

Görsel 16- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.6, 56-58. ölçüler.

Etüdün bazı ölçülerinde özellikle boş tel kullanımı belirtilmiştir. *Spiccato* karakteri içerisinde bu *duate* kullanımı tel atlamaları ve balans açısından zorluk oluşturabileceği için bu konuda özenli bir çalışma gerektirir. *Spiccato* çalışmasının yanı sıra, motifin geldiği son tekrarda on altılık notalar beşli ve altılı aralıklarla yazılmıştır. Aralık ve tel atlama çalışmalarının da olduğu bu etütte *ajilitenin* yanı sıra sol el ve sağ el beraberliği de önemlidir. Etüt hızlı bir tempoda olduğu ve sürekli değişen modülasyonlar bulunduğu için aynı zamanda sol el açısından da yararlı bir kalıp ve denge çalışmasıdır.

Görsel 17- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.6, 118-123. ölçüler.

Diminuendo ile tonun birinci derecesine çözülen *spiccato* pasajdan sonra *subito forte* ve art arda çekerek arşe belirtilmiş sekizlik akorlar etüdün bitiş köprüsünü oluşturur. Etüdün sonu *allargando* ile bittiği için öncesinde gelen ritmik karakterin dışına çıkılmadan noktalı yazılmış bu akorlar tempoda genişleme yapılmadan oldukça ritimde olmalıdır. *Forte* nüansında gelen bu akorlardan sonra *allargando* ve büyük bir *crescendo* ile birlikte etüt bitirilmiştir. Bu etüt dengeli *spiccato* yapma, süsleme, pozisyon çalışması, arşe hâkimiyeti becerilerini geliştirmeye yönelik bir çalışmadır.

2.2.7. Etüt no:7

Maurice Vieux bu etüdünü Robert Bouley'e adamıştır. Robert Bouley 1924'de Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Ulusal Tiyatro Operası ve Concerts Colonne orkestrasında görev yapmıştır.

Etüt *vivo e violentemente*²⁵ ve *piu lento e espressivo* olmak üzere iki bölümden ve bu bölümlerin tekrarlarından oluşan bu etüt sol minör tonundadır. Hızlı bölümde ölçü birimi on iki sekizlik, dörtlüğe yüz otuz sekiz metronom belirtilmiştir. Yavaş bölümde ise ölçü birimi üç dörtlük, dörtlüğe altmış altı metronom belirtilmiştir.

Görsel 18- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.7, 1-2. ölçüler.

Hızlı bölümde ve gelen iki tekrarında ritmik yazıma bakıldığında üçlemelerden oluştuğu ve bu üçlemelerin belli bir kalıpta, iki bağlı arşede, ters zamanlarda aksanlı kullanıldığı görülür. Bu aksanlar bütün bölüm ve tekrarları boyunca itme hareketlerine gelmiştir. Üçlemeler arasında tel geçişleri ve atlamaları olan bu bölümde aksan dışındaki notalar eşit

²⁵ Çabuk ve şiddetli.

ve dengeli olmalıdır. Hızlı bir tempoda olduğu için eşit ve dengeli çalınması etüdün akıcılığına yarar sağlar. Armonik değişimlerin fazla olduğu bu kısımda ve tekrarlarında her değişim, icracının entonasyon ve artikülasyon açısından duyarlı olmasını gerektirir.

Görsel 19- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.7, 24-25. ölçüler.

Piu lento e espressivo olan ikinci kısım uzun sesler ardından gelen on altılık üçlemelerden oluşur. Bu kısmın yumuşak tonda çalınmasına uygun olarak arşede uzun bağlar kullanılmıştır. *Legato* arşede açık olarak belirtilen süslemelerin olduğu bu kısım, nüans çeşitliliği açısından zengindir. Genellikle çıkıcı pasajlar *crescendo*, inici pasajlar *diminuendo* yazılmıştır.

Görsel 20- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.7, 57-60. ölçüler.

Vivo e violentemente başlıklı A bölmesinin son tekrarı etüdün bitiş köprüsüdür. Aynı iki bağlı üçlemelerden oluşan bu bölümün sonunda gelen *sforzando* akorlar ile etüt biter. Tempo düşünüldüğünde bu akorlar kırılarak değil, aynı anda çalınmalıdır. Art arda çekerek arşe yazıldığı için, arşe kolunun tempoya uygun olarak hızlı bir şekilde tekrar arşenin dibine alınması, *sforzando* ve noktalı oldukları için de bunu belli edebilecek şekilde arşe tam kıl kullanılarak denge kurulması icracıya kolaylık sağlayabilir. Bu etüt arşe şekil, aksan, müzikalite ve entonasyon çalışması için yararlı bir çalışmadır.

2.2.8. Etüt no:8

Maurice Vieux sekizinci etüdü Francois Broos'a adanmıştır. Francois Broos 1924 yılında Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır.

Etüt *moderato* ve *vivo e leggiro* olmak üzere yedi numaralı etüt gibi iki bölümden ve bu bölümlerin tekrarlarından oluşur. *Moderato* olan orta hızlı bölümlerde ölçü birimi dört dörtlük, sekizliğe seksen metronom belirtilmiştir. *Vivo e leggiro* olan hızlı bölümlerde ise altı sekizlik, noktalı dörtlüğe yüz yirmi altı metronom belirtilmiş olan etüt do minör tonundadır.

Görsel 21- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.8, 1-3. ölçüler.

Bütün olarak *moderato* bölüme bakıldığında yavaş bölüm sekizlik akorlar ve devamında gelen çift sesli notalardan ve on altılık notalardan oluşur. Bu bölüm çift ses çalışması olarak sınıflandırılabilir. Çift ses çalışması; sol el tekniği açısından en önemli çalışmalardan biridir. Çift ses sekizlik kullanımının yanı sıra yürüyen sekizlik partinin üzerine yazılmış farklı ritim kalıpları da vardır. Sekizliklerden sonra gelen on altılık bağlı notalarda akıcı bir yazım kullanılmıştır. Aynı zamanda entonasyon ve tuşe hâkimiyeti içinde yararlı bir çalışma olan bu etüt; bir çok çalışmayı içerisinde bulundurulur.

Görsel 22- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.8, 17-20. ölçüler.

Vivo e leggiero olan hızlı bölüm farklı ritim gruplarıyla üçlemelerden oluşan bağlı ve bağısız arşede *spiccato* çalışmasıdır. Aynı zamanda kromatik, oktav ve hızlı tempoda çift ses çalışmaları da kullanılmıştır. Üzerinde yazılan *duateler* bakıldığında sıkışık bir yazım kullanıldığı görülür. Bu *duateler* ile tel atlamalarından oluşacak tempo kaybı aza indirilerek; dengeli ve kontrollü bir performans hedeflenmiştir. Pozisyon geçişlerinin olduğu yerlerde ise genellikle boş tel kullanılmıştır. Bu da sol elin nefes almasını ve pozisyon geçişlerinde zaman kazanılmasını sağlar.

Moderato bölümün ikinci gelişi tek arşede küçük bir kadans ile özgürce çalınan bir şekilde temaya bağlanır. Vieux bu tip köprü niteliği taşıyan kadanslara genellikle önce *stringendo* sonrasında da *ritardando* yaparak akora bağlamıştır. Arşe ve tuşe hakimiyetinin önemli olduğu bu etüt; çift ses, çift ses kalıp değişimi, *spiccato* ve pozisyon geçiş çalışması olarak yararlı bir çalışmadır.

2.2.9. Etüt no:9

Maurice Vieux bu etüdünü Louis Artières'e adanmıştır. Louis Artières 1920 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne yerleşmiş ve Boston Senfoni Orkestrası'nda görev yapmıştır.

Dokuzuncu etüt, önceki etütlerden farklı olarak *tranquillo* olmak üzere tek bölmelidir. Do minör tonunda olan bu etütte ölçü birimi olarak dört dörtlük ve dörtlüğe yetmiş iki metronom belirtilmiştir. Tamamına bakıldığında etütte bir ayrı üç bağlı bir yazım kullanılmıştır.

Bu etüt kitap içerisinde *trill* kullanılan tek etüttür. Sürekli art arda gelen *trill* çalışmalarında sol elin hafif ve rahat olması, parmakların tele yakın konumlandırılması önemlidir. *Triller* on altılık nota gruplarında ve belirli motif kalıpları ile etüt içerisinde kullanılmıştır. Bazı gelişlerinde vuruş başında, bazı gelişlerinde vuruşların ikinci notalarında, bazılarında ise sadece ikinci ve üçüncü vuruşlardaki on altılık gruplarının birinci ve üçüncü notalarında kullanılmıştır. *Trillerin* yanı sıra bazı cümlelerde açık yazılmış süslemeler de kullanılmıştır. Aynı zamanda etütte art arda gelen modülasyonlarda, kromatik iniş çıkışlarda ve pozisyon atlamalarında sürekli değişiklik gösteren arıza değişimleri entonasyon çalışması için önemlidir.

Görsel 24- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.9, 31-32. ölçüler.

Etüdün tamamına bakıldığında *trill* ile birlikte nüans değişimlerini çalıştırdığı görülür. Büyük ses kontrastları için *subito piano* ve *subito forte* kullanılmış, bazı uzun soluklu cümlelerde ise *crescendo* ve *diminuendo* kullanılarak renklendirilmiştir. Bazı pasajlarda kullanılan arşeler nüansları desteklerken bazı pasajlarda ise arşe çalışması olarak farklı kombinasyonlarda bir ayrı üç bağlı, altı bağlı iki bağlı, dört bağlı gibi çeşitli arşelere yer verilmiştir. Tel atlamalarının olduğu pasajlarda ise nota dizilimine göre genellikle iki bağlı arşe kullanılmıştır.

Görsel 25- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.9, 36-38. ölçüler.

Tel atlamalarının olduğu pasajlarda arşe kolu ve tel arasındaki denge çok önemlidir. Ritmin sekteye uğramaması ve müzikal bütünlüğünün bozulmaması için denge kurmak ve bu dengede akıcılığı sağlamak icracı için önemli bir kazanımdır. Arşenin tele yakın olması,

sağ elin tel ile kontakta olup bütünlüğün sağlanması pasajların akıcılığını sağlamak için yardımcı olur. Ritim kalıpları içerisinde bulunan küçük süslemeler çalışılırken de ritmi doğru oturtmak açısından önce süslemesiz çalışılıp, sonrasında süslemeleri ekleyerek çalışma yapılması icracıya kolaylık sağlar. Özellikle *trill* ve tel atlamalarının olduğu pasajlarda bestecinin yazmış olduğu parmak numaralarını kullanmak pasajların entonasyon ve ritmik açıdan doğru oturmasına yardımcı olur. Etüdün sonu aynı yedinci etütte olduğu gibi art arda çekerek yazılmış iki akor ile biter. Bu etüt; *trill*, pozisyon geçiş ve arşe çalışması olarak yararlı bir çalışmadır.

2.2.10. Etüt no:10

Maurice Vieux bu etüdünü Mme. Crunelle Martiner'e adamıştır. Crunelle Martiner 1923 yılında Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Crunelle Martiner de beş numaralı etüdün ithaf edildiği Mademoiselle Denise Thoret gibi Fransa'nın eski senfoni orkestrası olan Padeloup Orkestrası'nda görev yapmıştır.

Allegro giusto olan bu etüt tek bölmelidir ve mi bemol minör tonundadır. Ölçü birimi olarak on iki sekizlik, noktalı dörtlüğe yüz kırk dört metronom belirtilmiştir. Genel olarak yazıma bakıldığında üçlemelerden oluşan bir *spiccato* etüttür. Cümlecikler son vuruşun zayıf zamanında gelen dörtlük notalar ile birinci vuruşa bağlanır ve bu da zamanda bir kayma hissi verir. Kitap içerisindeki etütler arasında altı bemol kullanılmış tek etüttür.

Görsel 26- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.10, 3-5. ölçüler.

Spiccato çalışmalarında sol ve sağ elin birlikte duyulması gerekir. Sol ve sağ elin birlikte ve aynı tempoda hareket etmeleri gerekir. Nüansların ve aksanların geldiği ölçülerde sadece bir elin nüansı ve aksanı yapması; dengesizliklere ve tempoda aksamaya sebep

olabilir. Bunu önlemek için; sağ el nüans ve aksan yaparken sol el ile desteklenirse icracıya kolaylık sağlar.

Görsel 27- Maurice Vieux, *Ving Etudes Pour Alto*, no.10, 29-30. ölçüler.

Etüdün armonik yapısına bakıldığında aynı ölçü içerisinde birçok kromatik ve *enharmonic* diziler kullanıldığını görebiliriz. Bu armonik değişimlerin entonasyon ve artikülasyon açısından doğru şekilde belirtilmesi; armonik yürüyüşlerin doğru şekilde çıkmasına ve duyulması açısından icracıya yardımcı olur. Hızlı ve aynı tempoda sürekliliğin sağlanması gereken bir etüt olduğu için bu tempoda arşe ve sol el dengesini kurmak; doğru artikülasyonu yakalamak için oldukça önemlidir. Sol el ve sağ el arasındaki denge farklılıkları ritmi sekteye uğratabileceği gibi, doğru artikülasyon yakalanmadığında icracı için zorluklar ortaya çıkabilir. Tempo değişimi olmayan, sürekli aynı tempoda ilerleyen bu tür etütleri çalışırken; değişik ritimlerde çalışmalar yapmak hem sol el parmaklarının *ajilitesi* ve pozisyonu için hem de sağ el esnekliği ve dengesi için icracıya yardımcı olur.

Görsel 28- Maurice Vieux, *Ving Etudes Pour Alto*, no.10, 41-42. ölçüler.

Yarım pozisyon pek kullanılmayan bir pozisyon olmasına rağmen Vieux, sol eli bu pozisyonda güçlendirmek ve çalıştırmak için gereken pasajlarda bu pozisyonu kullanmıştır. Vieux pozisyon geçişlerinde ve özellikle arıza değişimlerinin olduğu ölçülerde parmak numarası ve o pasajın hangi telde çalınması gerektiğini belirtmiştir. Etüdün üzerindeki pozisyonlara uyulursa daha önce de bahsedildiği gibi bestecinin o pasajlarda çalıştırmak istediği teknik daha kolay anlaşılır.

Görsel 29- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.10, 44. ölçü.

Kuvvetli zamanda gelen çift ses akor ve sonrasında zayıf zamanda gelen aksanlı notalar özellikle ikinci telde istenmiştir. Sekizlik çift sesli notaların üzerinde nokta, dörtlük notalarda ise aksan belirtildiği için kontrast farkının ortaya çıkarılması bu tip pasajlar için önemlidir.

Son üç ölçüde gelen *ritardando* ile etüt mi bemol minör tonunun tonik sesinde biter. Bu etütte birçok kromatik pasaj ve sürekli ton değişimini içermektedir. Aynı zamanda bu gibi çok bemollü ve diyezli tonlarda enstrümanın tınısallığı geliştirilecek ayrı bir noktadır ve alışlagelmiş el ve pozisyon kalıpları dışında olması özenli bir çalışma gerektirir. Entonasyon çalışması ile birlikte armonik yürüyüşlere dikkat edilmesi, gereken teknik ve müzikal çalışmaların yapılması icracıya kolaylık sağlar. Bu etüt; *spiccato*, büyük pozisyon atlamaları, sürekli değişen arpej kalıpları ve entonasyon konularında yararlı bir çalışmadır.

2.2.11. Etüt no:11

Maurice Vieux bu etüdünü Louis Chacaton'a adanmıştır. Louis Chacaton 1923 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Fransız senfoni orkestrası olan "Concerts Colonne" orkestrasında görev yapmıştır.

Allegro agitato e ben legato olan bu etüt re bemol majör tonundadır ve tek bölmeden oluşur. Sıkça kromatik değişikliklerin görüldüğü etütte; ölçü birimi olarak on iki sekizlik, noktalı dörtlüğe yüz elli iki metronom belirtilmiştir.

Görsel 30- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.11, 1-3. ölçüler.

Bütün olarak bakıldığında bu etüt on numaralı etüt gibi üçlemelerden oluşur. Fakat Vieux bir önceki etüdün aksine bu etütte *legato* arşe kullanmıştır. Kontrollü ve hızlı bir tempoda bir arşe içerisinde on iki bağlı nota kullanıldığı için arşe ve sol el sürekliliği önemlidir. *Ajilite* zorluğu açısından bu tip etütlerde farklı bağ şekilleri ve düşük metronomda çalışmalar yapmak icracıya yardımcı olabilir. Lee Ann J. Morgan'ın daha önce de bahsedilen "Journal of the American Viola Society" deki makalesinde bu etüt için; Ysaye'nin arşe dönüş tekniğinin bu tip arşe bağları olan etütlerde kullanılmasının icracıya kolaylık sağlayacağından bahsetmiştir. Aynı zamanda bu tekniğe göre arşenin eşige paralel kullanılması, bağ bitimindeki ölçü geçişlerinde arşenin durmadan devam etmesi ve arşe kolu sürekliliğinin korunması konusuna da değinmiştir.

Bu verilerin de doğrultusunda nota geçişlerinde tempoda aksamalar olmaması için eşit ve dengeli arşe kullanılmalıdır. Yedinci etütte de bahsedildiği gibi nüans değişimlerinde arşe paylaşımı yapılırken her notaya ne kadar arşe ayrılması gerektiğine dikkat edilmesi icracıya arşe hakimiyeti sağlar. Bu farkındalık nüansların denge içerisinde yapılmasını sağlar.

Görsel 31- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.11, 7-8. ölçüler.

Vieux bu iki ölçüde armonik yapı dışında gelen arızaları göstermek ve okuma kolaylığı sağlamak için bu ölçülerde *enharmonic*²⁶ ibaresi koymuştur. Etütte sol el tekniği açısından dikkat edilmesi gereken bir diğer unsur da entonasyondur. Vieux ilk kez bu etütte gamların aralığına göre uygun olarak özellikle do ve si çift bemol kullanılmıştır. Aynı zamanda hem tonun beş bemollü olması hem de cümlelerde sürekli değişen arızalar olması sebebi ile entonasyon ve sol el kalıp çalışması açısından zorlayıcı ve yararlı bir çalışmadır.

Görsel 32- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.11, 49-52. ölçüler.

Sürekli küçük aralıklar kullanılan bu tip hızlı etütlerde; teller ve pozisyon geçişlerdeki değişikliklerin hızlı ve dengeli olması önemlidir. Bütüne bakıldığında son iki ölçüye kadar aynı yazım şeklinde farklı arızalar ve aralıklar ile yazılmış bu etüt art arda yazılmış çekerek akorlar ile bitirilmiştir. Yedinci etütte de bahsedildiği gibi iki akorda çekerek arşe yazıldığı için tam kıl ve eşit arşe kullanımı; dengeli bir ses almak ve sol-sağ el koordinasyonu açısından icracıya kolaylık sağlayabilir. Bu etüt, sol el *ajilite*, pozisyon, arşe ve entonasyon çalışmaları gibi birçok çalışma açısından önemlidir.

2.2.12. Etüt no:12

Maurice Vieux bu etüdünü Alice Goninet'ye adamıştır. Alice Goninet 1924 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır.

Moderato olan bu etüt tek bölmeden oluşur ve mi minör tonundadır. Ölçü birimi olarak altı sekizlik, sekizliğe yüz sekiz metronom belirtilmiştir.

²⁶Perdeleri aynı, adları farklı notalar.

Görsel 33- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.12, 1-3. ölçüler.

Üçleme sekizliklerden ve bağlı on altılık nota gruplarının kullanıldığı etüt baştan sona kadar aynı ritmik kalıplardan oluşur. Bu etütte Vieux iki farklı karakter sunmuştur. Birincisi çift seslerin kullanıldığı üçleme sekizliklerin olduğu kalıptır. Bazı gelişlerde küçük aralıklar bazılarında ise büyük atlamalar kullanılmıştır. İkincisi ise on altılık bağlı notalardan oluşan kalıptır. On altılık nota grupları genelde inici ve çıkıcı gamlardan oluşsa da bazı tekrarlarda kromatik, tel ve pozisyon atlamaları da kullanılarak çeşitlendirilmiştir. Entonasyon ve pozisyon çalışmaları için yararlı olan bu etüt aynı zamanda sol ve sağ el denge çalışması için de yararlıdır.

Görsel 34- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.12, 12-13. ölçüler.

Akorlardan sonra gelen on altılık nota gruplarında arşe dengesi önemlidir. Akorlar çalınırken aksan olmaması için hızlı ama hafif arşe kullanılması önerilmiştir. Nota gruplarında farklı bağlar olduğu için arşe ne kadar çekilirse o kadar itilmeli ve notaların arşe üzerinde dağılımı dikkatlice düşünülüp ona göre uygulanmalıdır. Böylece icracı istemsizce oluşabilecek aksanları en aza indirebilir.

Etütte nüans çeşitliliği yoktur. Sıklıkla yer alan gamlar ve ritmik kalıplardan dolayı yararlı bir teknik çalışmadır. Sürekli tekrar eden bu iki ritmik kalıptan oluşan etüt tek arşede yazılmış küçük bir kadans ile tonun eksen sesinde biter. Bu etüt; entonasyon, çift ses, dengeli arşe kullanımı ve pozisyon çalışmaları için yararlı bir etüttür.

2.2.13. Etüt no:13

Maurice Vieux bu etüdünü Jean Lefebvre'ye adamıştır. Jean Lefebvre 1924 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Concerts Lamoureux'da görev yapmıştır.

Adagio doloroso ve *moderato* olmak üzere iki bölmeden oluşan etüt; mi majör tonundadır. İlk bölümde ölçü birimi dört dörtlük, sekizliğe seksen sekiz metronom belirtilmiştir. *Moderato* olan ikinci bölümde ise ölçü birimi altı sekizlik, noktalı dörtlüğe seksen metronom belirtilmiştir. Gösterişli bir girişle başlayan bu etüt; içerisindeki teknik çalışmaların dışında müzikal ve görkemli yapısıyla kitap içerisindeki etütler arasında konserde seslendirilmeye uygun etütlerden biridir.

Görsel 35- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.13, 1-3. ölçüler.

Adagio doloroso olan ilk bölüm beşinci pozisyonda başlatılmış ve üst pozisyonda müzikaliteyi ön plana çıkaran bir yapıdadır. Aynı zamanda içerisinde birçok nüans ve müzikal bağ vardır. Teknik olarak bakıldığında ise bu bölüm ritmik figürlerden ve arpej çevrimi gamlardan oluşur. Cümle yapısına bakıldığında ise temanın her gelişinde farklı şekilde duyulduğunu görebiliriz. Yedi numaralı etütte de bahsedildiği gibi nüansları doğru uygulayabilmek için; nota üzerine yazılmış bağlar göz önünde bulundurularak buna göre arşe paylaşımı yapmak ve dengeyi kurmak önemlidir. *Crescendo* ve *decrescendo*larda her notaya ne kadar arşe ayrılması gerektiğine dikkat edilmesi etüdün müzikal bütünlük içerisinde icra edilmesini kolaylaştırır.

Görsel 36- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.13, 13-16. ölçüler.

Moderato olan B bölümü arşe tekniği çalışmasıdır. Vieux *spiccato* olan pasajların özellikle arşenin ucunda, *staccato* olan pasajların arşenin ortasında çalınması gerektiğini notanın üzerine almıştır. Bu çalışma icracıya arşe kolunu güçlendirerek sol ve sağ el birlikteliği için denge kazanımını sağlar.

Görsel 37- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.13, 21-23. ölçüler.

Lee Ann J. Morgan daha önceden de bahsedilen makalesinde bu etütte yazım hatası olabileceği düşüncesine değinmiş ve *spiccato* yazılan pasajların ses efekti olarak arşenin ucunda özellikle istendiğinden bahsetmiştir. *Staccato* istenen yerlerde ise *martele* tekniğinin de birlikte kullanılabilceğini belirtmiştir. Tel geçişlerindeki arşe hareketlerini en aza indirmenin, arşenin tele yakın olmasının ve küçük arşe kullanılmasının icracıya rahatlık sağlayacağından bahsetmiştir. *Spiccato* pasajlar genelde arşenin zıplama noktasında çalındığı için özel olarak bu etütte *spiccatonun* uçta *staccatonun* ise alt yarıda istenmesinin ters yazılmış, yazım yanlışlığı yapılmış olabileceğini de dile getirmiştir.

Görsel 38- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.13, 45-47. ölçüler.

Etüdün B bölümü hızlı tel geçişi çalışmalarından oluşur. Vieux alışılmış arşe teknikleri dışında bu stilleri arşenin farklı bölümlerine yazarak çeşitli çalışmalar sunmuştur. Bu

bölümde, A bölümüne göre daha sade nüanslar kullanılmıştır. Bu etüt; üst pozisyonda *sonorite* ve farklı tekniklerde arşe kontrolü çalışması için yararlı bir etüttür.

2.2.14. Etüt no:14

Maurice Vieux on dördüncü etüdünü Albert Bernard'a adanmıştır. Albert Bernard 1925 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Daha sonra da ABD'de Boston Senfoni Orkestrası'nda görev yapmıştır.

*Con vivacita*²⁷ olan bu etüt tek bölmeli ve la minör tonundadır. Ölçü birimi olarak dört dörtlük, dörtlüğe yüz kırk dört metronom belirtilmiştir. Bütün olarak bakıldığında etüdün tamamı sekiz ve on altı bağlı on altılık notalardan oluşur.

Görsel 39- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.14, 1-2. ölçüler.

Etüt canlı bir karaktere sahiptir. Sol el *ajilite* ve dengeli bir sağ el için yararlı bir çalışma olan bu etüt; baştan sona kadar çıkıcı ve inici gamlardan, ve bu gamlardaki modülasyon ve alterasyonlardan oluşur. Notalar arasındaki tel atlamalarında sağ el tekniği açısından arşe geçişleri ve arşenin konumu önemlidir. Aynı zamanda bu tip uzun bağlardan oluşan etütleri farklı bağ kombinasyonları ile çalışmak sol ve sağ el birlikteliğini güçlendirmek açısından faydalı olabilir.

Arşenin tele yakın konumlandırılması ve tel geçişlerinde arşe hareketleri küçük olması, sol elde ise pozisyon geçişlerinde büyük atlamalar olduğu için sol el parmakları tuşenin

²⁷ Canlılıkla.

üzerinde kullanılan pozisyona uygun olarak tele yakın tutulması; bu hızlı etütte hem doğru entonasyon hem de doğru artikülasyonu sağlamak için yararlıdır.

Görsel 40- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.14, 15-16. ölçüler.

Vieux pasajlarda belirttiği parmak numaralarında sol eli kalıp olarak kullanılmak için dördüncü parmak kullanımını belirtmiştir. Hızlı geçişler olduğu için dördüncü parmak kullanımından sonra konumunu bozmadan tel üzerinde hazır bulurulması entonasyon ve *ajilite*nin bozulmaması açısından icracıya kolaylık sağlar. On numaraları etütte de bahsedildiği gibi yarımınıc pozisyon pek tercih edilen bir pozisyon olmamasına rağmen Vieux ihtiyaç duyulan ve yarımınıc pozisyon kullanılırsa daha rahat çalınabilecek olduğunu düşündüğü pasajlarda bu pozisyonu çalıştırmaktadır.

Görsel 41- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.14, 23-27. ölçüler.

Etüdün genelinde fazla nüans kullanılmamıştır ve *dolce* ifadesi kullanılmıştır. Tatlı, sade bir şekilde çalınmasını belirtmek için *dolce* yazılmıştır. Etüt armonik yürüyüşler, kromatik iniş ve çıkışlardan oluştuğu için, yazılmasa bile çalındığında cümlelerin getirdiği nüanslar ortaya çıkmaktadır. Çok renkli ve enerjik yapıdaki etüdün cümle sonlarında nüans değişimleri kullanılarak bir nefes ile yeni cümle başlatılmıştır. On birinci etütteki gibi Vieux bu etüdünde de üst pozisyonlar kullandığı ve okuma kolaylığı sağlamak için pasajların çoğunu sol anahtarı yazmıştır. Bu etüt; *ajilite*, sol el kalıp değişikliği ve

legatosu, denge, arşe ve entonasyon gibi birçok çalışmayı içerisinde bulunduran kapsamlı ve yararlı bir çalışmadır.

2.2.15. Etüt no:15

Maurice Vieux bu etüdünü Jean Cauhape'a adamıştır. Jean Cauhape 1923 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Daha sonrasında Albert Bernard gibi Cauhap de Boston Senfoni Orkestrası'nda görev yapmıştır.

Allegro giusto olan bu etüt tek bölmeden oluşur ve re minör tonundadır. Ölçü birimi olarak üç sekizlik, noktalı dörtlüğe yetmiş altı metronom belirtilmiştir. Bu etüt kitap içerisindeki tek oktav çalışması olan etüttür.

Görsel 42- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.15, 1-5. ölçüler.

Etüt baştan sona kadar *spiccato* ve *legato* arşe şekillerinden oluşur. Etüt çift ses olarak değil tek ses (kırık oktav) olarak oktavları çalıştırmaktadır. Bu tip oktav çalışmaları icracıya; sol eli zamanında kalıp olarak kullanma kazanımını sağlar. Sol ve sağ elde birbiri ardından gelen tel ve pozisyon geçişleri ve sıklıkla değişen arızalar olduğu için bu tip etütler entonasyon çalışması açısından da yararlıdır. Etüt sol ve sağ el açısından yararlı bir denge ve *ajilite* çalışmasıdır. Sol el pozisyonlarını ve arşe tel geçişlerini oturtmak için öncelikle ağır tempoda arşeyi olması gerekenden fazla büyük kullanmadan, daha çok tel geçişlerine ve ses kalitesine dikkat ettikten sonra etüdü orijinal temposuna getirmek bu tip etütlerde faydalı çalışma yöntemlerinden biridir.

Görsel 43- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.15, 31-35. ölçüler.

Etüt içerisinde ikişer bağlı, dört bağlı iki bağlı ve bağısız *spiccato* olmak üç farklı arşe şekli kullanılmıştır. Etüt iki bağlı notalar ile başlamış ve özellikle iterek başlanması belirtilmiş, oktav çalışması iki bağlı yazılmıştır. *Spiccato* olan kısımda ise genellikle üçlü ve altılı aralıklar kullanılmıştır. Dört ve iki bağlı arşe şeklinde son vuruştaki iki bağlı nota aksanlı olup bu kalıbın her gelişinde aksan çalışması farklı nüanslarda yazılmıştır. Nüans açısından oldukça renkli bir etüttür. Genelinde çıkıcı oktavlarda *crescendo*, inici oktavlarda *diminuendo* kullanılmıştır.

Lee Ann J. Morgan daha önceden de bahsedilen makalesinde bu etüt ile ilgili olarak oktav çalışması yapmanın öneminden, oktav çalışmasının sol el pozisyon ve kalıbını oturtmak için yararlı olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca etüdün oktavları çift ses olarak değil, sol el parmaklarını oktav olarak yerleştirip tek ses olarak çalıştırdığına ve denge çalışması olduğuna da değinmiştir. Bu etüt; oktav, *ajilite*, pozisyon ve entonasyon çalışması için yararlı bir çalışmadır.

2.2.16. Etüt no:16

Maurice Vieux bu etüdünü Rene Cezard'a adanmıştır. Rene Cezard 1923 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır.

Vivace olan bu etüt tek bölmelidir ve re majör tonundadır. Ölçü birimi olarak dört dörtlük, dörtlüğe yüz otuz iki metronom belirtilmiştir.

Görsel 44- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.16, 1-2. ölçüler.

Geçiş köprüleri ve bitiriş notaları hariç etüdün tamamı on altılık notalardan oluşmaktadır. Bütününe teknik açıdan bakıldığında etüt *spiccato* ve iki bağlı arşe gruplarından oluşur. Etüdün genelinde *spiccato*, büyük tel atlamalarının olduğu ölçülerde ise genellikle zayıf zamanlarda bağ kullanılmıştır. Hızlı bir tempoda yazılmış canlı bir karaktere sahip olduğu için sol el *ajilitesi* ve sol-sağ el dengesi için yararlı bir çalışmadır. Açık arpejlerden oluşan bu etütte ölçü içerisinde birçok arıza değişimi kullanılmıştır. Aynı zamanda çok sık tel ve pozisyon atlamaları olduğu için tempo sürekliliğini korumak açısından da zorlayıcı bir etüttür.

Görsel 45- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.16, 15-17. ölçüler.

Vieux bu etütte çok sık üst pozisyonları kullanmış ve bunları okuma kolaylığı açısından sol anahtarını sık sık kullanmıştır. Bazı pasajlarda özellikle pozisyon numarası belirtilmiş, birinci pozisyondan sekizinci pozisyona geniş bir ses aralığı kullanılmıştır. Etütte sol el tekniği açısından bir diğer dikkat edilmesi gereken unsur da entonasyondur. Birbirinin ardından gelen tel ve pozisyon değişiklikleri, değişen tonaliteler ve art arda gelen arıza değişimleri entonasyon bakımından ayrı bir farkındalık gerektirir. Bu tip hızlı etütlerde farklı tempo çalışmaları ile öncelikle entonasyon ve pozisyonların oturtularak çalışılması icracıya kolaylık sağlayabilir.

Etüdün son geçiş köprüsünde çift sesli akorlar kullanılmıştır. Yavaşlama ile birlikte gelen bu köprü ile etüt ana temaya tekrar bağlanır. Sekizlik ve iki vuruşluk yazılmış akorlar ile

etüt biter. Yazımı dolayısı ile akorların kırılarak çalınması gerektiği görülür. Bu etüt; *spiccato*, arşe dengesi, *ajilite* ve entonasyon çalışması için yararlı bir etüttür.

2.2.17. Etüt no:17

Maurice Vieux bu etüdünü Suzanne Robin'e adamıştır. Suzanne Robin 1922 yılında Paris Konservatuarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır.

Non vivo e molto espressivo olan etüt tek bölmeli ve sol minör tonundadır. Ölçü birimi olarak iki dörtlük, ritim grupları açısından da parantez içerisinde altı sekizlik yazılmıştır. Dörtlüğe ve noktalı dörtlüğe kırk metronom belirtilmiştir. Etütte iki farklı zaman grubu iç içe kullanılmıştır. Bazı ölçüler iki zamanlı, bazı ölçüler ise üç zamanlı kalıpta yazılmıştır.

Görsel 46- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.17, 1-4. ölçüler.

Etüdün başında duyurulan ritmik motif farklı yerlerde ve farklı artikülasyonlarla tekrar eder. Etüt, içerisindeki senkop arşe kullanımı ile arşe hâkimiyetinin yanı sıra icracıya ritim ve refleks becerisi kazanımını hedeflemektedir. Aynı zamanda da ağır tempolu bir etüt olduğu için yararlı bir müzikal çalışmadır. Farklı kalıp ve bağlardan oluşan bu tip etütlerde ortaya çıkabilecek zorlukların önlenmesi için solfej çalışması yapılarak çalışmaya başlanması; ritmik ve melodik zorlukların daha hızlı çözülmesine yardımcı olur.

Lee Ann J. Morgan'da daha önceden de bahsedilen makalesinde bu etüt ile ilgili olarak; bir zorlukla karşılaşıldığında enstrüman üzerinde çalışma yapmadan okuma yaparak önce zihin çalışması yapılması gerektiğinden, sonrasında metronom yardımı ile solfejinin

yapılmasından ve son olarak da gerekirse çizgi çekerek ritme göre notalarda gruplandırma yapılmasının icracı için yararlı bir çalışma olacağından bahsetmiştir.

Görsel 47- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.17, 23-26. ölçüler.

Yavaş ve sakin bir tempoda yazılmış bu etütte başında *espressivo*, sonoriteyi öne çıkaracak şekilde çalınmasına uygun olarak arşede uzun bağlar kullanılmıştır. Ağır bir tempoda olmasına rağmen uzun bağlar kullanılan bu tip etütlerde; *vibrato* hızını ayarlamak istenen karakterin ortaya çıkmasına yardımcı olur. Aynı zamanda ağır tempolu etütlerde ritim kaybı yaşanmaması için sol ve sağ el dengesi de çok önemlidir.

Etütteki ilk geçiş köprüsü ile Re diyez minör tonuna geçilir. Vieux ilk kez bu etüdünde altı diyezli bir ton kullanmıştır. Etüdün tamamındaki ritmik ve melodik yapı bu tonda da aynı şekilde tekrar etmiştir. Temanın bir kez tekrarından sonra kromatik inici bir gam ile tekrar Sol minör tonuna geçilir.

Etüdün sonu aynı yedinci ve on birinci etütlerde olduğu gibi art arda gelen iki akor ile biter. Yedinci etütte de bahsedildiği gibi; art arda çekerek arşe yazıldığı için arşe kolunun tempoya uygun olarak hızlı bir şekilde tekrar arşenin dibine alınması, aksanlı oldukları için de bunu belli edebilecek şekilde arşe tam kıl kullanılarak denge kurulması icracıya kolaylık sağlayabilir. Bu etüt; müzikalite, vibrato, entonasyon ve arşe çalışması olarak yararlı bir çalışmadır.

2.2.18. Etüt no:18

Maurice Vieux on sekizinci etüdünü Marcel Quattrochi'ye adamıştır. Marcel Quattrochi 1925 yılında Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır.

Allegro con spirito olan etüt tek bölmelidir ve do minör tonundadır. Ölçü birimi olarak üç sekizlik, noktalı dörtlüğe doksan iki metronom belirtilmiştir. Bütün olarak bakıldığında on altı numaralı etüt gibi çok hızlı bir temposu vardır, aynı şekilde *spiccato* ve farklı bağlı arşe grupları kullanılmıştır.

Görsel 48 - Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.18, 1-4. ölçüler.

Yazım olarak on altı numaralı etüde benzer olan bu etüt, aynı şekilde içerisinde birçok çalışmayı barındırmaktadır. İcracı için *spiccato* çalışmasının yanı sıra arşe şekil, aksan, pozisyon geçiş, arpej, *ajilite*, arşe hâkimiyeti ve becerilerini geliştirmeye yönelik bir çalışmadır. *Spiccato* pasajlarda genellikle açık arpejler kullanılmıştır. Hızlı bir tempoda olduğu için arpejlerdeki tel ve pozisyon atlamalarını tempoda icra etmek zorlayıcı olabilir. Bu gibi çalışmalarda sol elin serbest kullanılması akıcılığı ve *ajilite* kazanımını sağlar. Tempoyu yavaş yavaş hızlandırarak istenilen tempoya getirmek icracı için yararlı bir çalışma olabilir.

Lee Ann J. Morgan daha önceden de bahsedilen makalesinde bu etüt ile ilgili; birinci pozisyondan tuşenin sonuna kadar parmakları tuşe üzerinde kaydırarak pozisyon çalışması yapılması gerektiğinden ve bu çalışmanın her telde her parmakla yapılmasının icracıya sol elde akıcılık kazanımını sağlayacağından bahsetmiştir. Aynı zamanda pozisyon çalışmalarındaki en önemli unsurun sol elin serbest ve akıcı olması olduğunu da eklemiştir.

Görsel 49- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.18, 45-50. ölçüler.

Senkop ve aksanlı arşe kullanımı ve yüksek pozisyon atlamaların bulunduğu bu etütte farklı ritim grupları olduğu için sol ve sağ elin koordinasyonu önemlidir. Özellikle etüdün ikinci sayfasında sürekli değişen ritim gruplarında tempoda sekme yaşanmaması için hem eşit arşe, hem de sol ve sağ elin dengeli kullanımı icracıya kolaylık sağlar. Etütte tekrar eden cümleleri ve cümle geçişlerini belli etmek dışında fazla nüans kullanılmamıştır. Hızlı tempoda sürekli değişen ritim kalıpları ve arızalar olması sebebiyle yoğun ve zorlayıcı bir etüttür. Son geçiş köprüsü *ad libitum* olarak belirtilmiş küçük bir kadans ile tonun eksen sesine çözülür. Etüt yedinci ve dokuzuncu etütte olduğu gibi art arda çekerek yazılmış iki akor ile biter. Bu etüt; hızlı *spiccato*, pozisyon geçişi, büyük atlamalar, entonasyon ve arşe çalışması olarak yararlı bir çalışmadır.

2.2.19. Etüt no:19

Maurice Vieux on dokuzuncu etüdünü Emile Amette'e adanmıştır. Emile Amette 1925 yılında Paris Konservatuvarı Birincilik Ödülü'nü kazanmıştır. Concerts Lamoureux'da görev yapmıştır.

Moderato olan etüt; tek bölmeli ve mi bemol majör tonundadır. Ölçü birimi olarak dört dörtlük, dörtlüğe yüz metronom belirtilmiştir.

Görsel 50- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.19, 1-2. ölçüler.

Bütüne bakıldığında etüt; geçiş köprüleri ve sonundaki üç akor dışında bağlı on altılık arpejlerden oluşur. Dört ve sekiz bağlı arşe grupları kullanılmıştır. Bu bakımdan arşe ve sol el sürekliliğinin önemli olduğu bir etüttür. Sürekli değişen arşe bağları ve tel ve arşe geçişleri olduğu için bu etüt diğer etütler arasında arşe çalışması etüdü olarak sınıflandırılabilir.

Görsel 51- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.19, 7-8. ölçüler.

Etüt genelinde birkaç pasaj dışında genellikle yakın pozisyonlar kullanılmıştır. Büyük pozisyon atlamaları yoktur. Daha çok birbirini takip eden pozisyonlar kullanılmış ve bazı ölçülerde ikinci pozisyon kullanımı belirtilmiştir. Ölçü içerisinde birçok arıza değişimleri kullanılmıştır. Birbiri ardından gelen pozisyon geçişleri ve sıklıkla değişen arızalar olduğu için bu etüt entonasyon çalışması açısından da yararlıdır. Ton dışı arızalar kullanıldığı ve süreklilik gerektirdiği için bu etüt; arşe, pozisyon, akıcılık, entonasyon gibi birçok çalışmayı içinde barındıran yararlı etütlerden biridir.

2.2.20. Etüt no:20

Maurice Vieux bu etüdünü Alice Merkel'e ithaf etmiştir. Alice Merkel 1920'de Paris Konservatuarı Mükemmellik Ödülü'nü kazanmıştır.

Etüt *lento (dolente)*²⁸ ve *vivo e leggiero (scherzando)* olmak üzere iki bölümden oluşur. Etüdün tamamına bakıldığında yavaş ve hızlı bölümlerden oluştuğunu görebiliriz. Etüt mi majör tonundadır. Yavaş bölümde ölçü birimi olarak dört dörtlük, dörtlüğe kırk sekiz metronom belirtilmiştir. Hızlı bölümde ölçü birimi olarak ise on beş sekizlik, noktalı

²⁸ Acıklı, yanık bir deyişle.

dörtlüğe yüz yetmiş altı metronom belirtilmiştir. Bütün olarak bakıldığında etüt; *legato*, hızlı arşe, aralık, arpej ve *ajilite* çalışmasıdır.

Görsel 52- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.20, 1-2. ölçüler.

Giriş bölümü icracı için *legato*, nüans ve pozisyon çalışmasıdır. Dört ölçüden oluşan bu bölümde uzun arşe bağları kullanılmıştır. Yavaş bir tempoda olduğu için müzikal bütünlüğün bozulmaması açısından nüans değişikliğine göre her notaya ne kadar arşe ayrılması gerektiğine dikkat edilmesi, icra edilmesini kolaylaştırır. Aynı zamanda ton dışı arızalar ve pozisyon atlamalarının da olduğu bu kısım melankolik ve gösterişli bir giriş oluşturur. Yapısal olarak üst pozisyonda müzikaliteyi ön plana çıkaran bir yapıdadır. On üç numaralı etütte olduğu gibi beşinci pozisyon başlanması belirtilmiştir ve müzikal ve ritmik yapı olarak bu iki etüt birbirine benzerlik gösterir.

Görsel 53- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.20, 5-6. ölçüler.

Vivo e leggiere olan B bölümü arşe tekniği, ritim ve *spiccato* çalışmasıdır. Aynı zamanda hızlı bir tempoda pozisyon geçişi, üst pozisyon ve kromatik ses çalışmaları da kullanılmıştır. Pozisyon atlamalarının ve geçişlerinin olduğu ölçülerde genellikle boş tel kullanılmış ve zorlu pasajların çoğunda *duateler* belirtilmiştir. Bu *duateler*in kullanımı tel atlamalarında ve pozisyon geçişlerindeki oluşacak tempo kaybını en aza indirilerek denge ve kontrol kazanımına katkı sağlar. Süreklilik gerektiren bir hızda ve yazımda olduğu için yazılan nüansların da belli edilmesi müzikal çizginin ortaya çıkmasına katkı sağlar. Nüans bakımından çok renkli ve zengin bir etüttür.

Görsel 54- Maurice Vieux, *Vingt Etudes Pour Alto*, no.20, 35-37. ölçüler.

Aynı karakter etüdün sonuna kadar devam etmiş ve büyük bir *crescendo* ile etüdün bitiriş köprüsüne geçilmiştir. *Sostenuto e molto allargando* belirtilmiş akorlarda geldiği gibi arşe kullanılmış ve son notadaki *puandorga* kadar *fortissimo* nüans belirtilmiştir. *Puandorgtan* sonraki ölçüde tekrar ana tempoya dönülerek yavaşlama olmadan etüt tempoda ve altında *con fuoco* belirtilmiş bir *crescendo* ile bitirilmiştir. Bu etüt; müzikalite, pozisyon geçiş, entonasyon, hızlı arşe, aralık ve *spiccato* çalışmaları için yararlı bir çalışmadır.

SONUÇ

Maurice Vieux'ün viyola için etüt kitapları, solo eserler ve piyanolu eserler bestelemiştir. Bunların dışında başka enstrüman eserleri için yaptığı düzenlemeler de bulunmaktadır. O zamana kadar sınırlı olan viyola literatürü Vieux sayesinde genişlemiş ve dönemin diğer bestecilerine bu enstrüman için çalışma yapmalarına öncü olmuştur. Aynı zamanda bu çalışmada bestecinin eğitim aldığı Paris Konservatuarı'na ve viyolanın Paris Konservatuarı'ndaki gelişim sürecine de değinilmiştir. Bu çalışmada, hem başarıları ile takdir edilmiş bir müzisyen hem de iyi bir öğretmen olan Maurice Vieux'un hayatı ve yaptığı çalışmalardan bahsedilmiş, bu bilgiler doğrultusunda bu araştırmanın konusu olan "Vingt Etudes Pour Alto" etüt kitabı incelenmiştir.

Kitaptaki etütler incelendiğinde teknik ve müzikal açıdan viyola icracılarının teknik ve müzikal gelişmesine katkı sağlayan çalışmalar olduğu görülür. Etütlerin her biri oldukça gösterişli olmasının yanında konser parçası olabilecek seviyededir.

Bu araştırmada viyola repertuvarına birçok etüt kitabı kazandıran Maurice Vieux'un, günümüze kadar analizi yapılmamış "Vingt Etudes Pour Alto" etüt kitabının müzikal ve teknik incelemesi yapılarak bu etütlere ilgi duyan müzisyenlere tanıtım olması hedeflenmiş ve etütlerin genel yapısına değinilerek bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sağlanması amaçlanmıştır.

EK

Théophile Laforge'a Íthaf Edilen Eserler:

- Henri Büsser – Appassionato in C# minor for viola and piano, Op. 34 (1910)
- Eugène Cools – Poème in G minor for viola and orchestra, Op. 74 (1909)
- George Enescu – Concertpiece for viola and piano (1906)
- Hélène Fleury-Roy – Fantaisie for viola and piano, Op. 18 (c.1906)
- Léon Honoré – Morceau de Concert for viola and orchestra or piano, Op. 23 (1890)
- Désiré-Émile Inghelbrecht – Prélude et Saltarelle for viola and piano (1907)
- René Jullien – Concertstück in C minor for viola and orchestra, Op. 19 (1912)
- Henri Marteau – Chaconne in C minor for viola and piano, Op. 8 (1905)
- Pierre Monteux – Arabesque in D Major for viola and piano (1920)
- Paul Rougnon – Concertino romantique for viola and piano, Op. 138 (1895)

Maurice Vieux'a Íthaf Edilen Eserler:

- Max Bruch – Romanze for viola and orchestra, Op. 85 (1911)
- Henri Büsser – Catalane sur desairs populaires for viola and orchestra or piano, Op. 78 (1926)
- Henri Büsser – Rhapsodie arménienne sur desthèmes populaire in B minor for viola and piano, Op. 81 (1930)
- Gabriel Grovlez – Romance, Scherzo et Finale for viola and piano (1932)
- Reynaldo Hahn – Soliloque et forlane for viola and piano (1937)
- Désiré-Émile Inghelbrecht – Impromptu in F minor for viola and piano (1922)
- Joseph Jongen – Allegro appassionato for viola and piano or orchestra, Op. 79 (1925)
- Joseph Jongen – Introduction et danse for viola and piano or orchestra, Op. 102 (1935)
- Jules-Marie Laure Maugué – Allègre, lent et scherzo for viola and orchestra (1927)
- Paul Rougnon – Fantaisie-Caprice in G Major for viola and piano (1922)

KAYNAKLAR

Mimarođlu İlhan (1995). Müzik Tarihi. Varlık Yayınları.

Say Ahmet (2006). Müzik Tarihi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Özkarar Günsu (2017). Tarihsel Süreçte Gelişen Viyola Ekolleri. Hiperlink Yayınevi 1.Basım.

Claude Jean (17 Ekim 2018). Maurice Vieux. Erişim: 20.04.2021.

<https://tarisio.com/cozio-archive/cozio-carteggio/maurice-vieux/>

Potter Tully (20 Ocak 2001). Maurice Edgard Vieux. Erişim: 14.05.2021.

<https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.44291>

Vieux Maurice (1928), Fransız dergisinden çeviri: Rick Anderson (1991). *On Viola Technique*. Journal of the American Viola Society Vol.7 No.2, s. 5-6. Erişim: 14.05.2021

<http://www.americanviolasociety.org/PDFs/Journal/JAVS07-02.pdf>

Morgan Lee Ann J. (1991). *Maurice Vieux's Vingt Etudes*. Journal of the American Viola Society Vol.7 No.2, s. 9-18. Erişim:14.05.2021

<http://www.americanviolasociety.org/PDFs/Journal/JAVS07-02.pdf>

Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat Çalışması Raporu Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Sanat Çalışması Raporunda,

- Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Sanat Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

16/12/2022

İLAY ECEM KÜÇÜKÇİFÇİ

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

Sanat Çalışması Raporu Başlığı: MAURİCE VIEUX "VİNGT ETUDES POUR ALTO" ETÜT KİTABININ MÜZİKAL VE TEKNİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı verilen Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
16.12.2022	59	77,151	15.12.2022	7	1983071124

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (16/12/2022)

İLAY ECEM KÜÇÜKÇİFÇİ

Öğrenci No.: N18139604

Anasanat/Anabilim Dalı: Yaylı Çalgılar/Viyola

Program (işaretleyiniz):

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Dr. Evren BİLGENOĞLU

Master's Art Work Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY

Institute of Fine Arts

Title: MUSICAL AND TECHNICAL EXAMINATION OF THE MAURICE VIEUX "VINGT ETUDES POUR ALTO" ETUDE BOOK

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
16.12.2022	59	77,151	15.12.2022	7	1983071124

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (16/12/2022)

İLAY ECEM KÜÇÜKÇİFÇİ

Student No.: N18139604

Department: Strings/Viola

Program/Degree (please mark):

Master's	Proficiency in Art	in	PhD	Joint Phd
x				

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

Prof. Dr. Evren BİLGENOĞLU

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin/Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin/sanat çalışması raporumun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde/sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

16/12/2022

İLAY ECEM KÜÇÜKÇİFÇİ

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
 - (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
 - (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü teziere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
- Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

